

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (766) • RUGSEJIS—SEPTEMBER 24 • 1964—Donelaičio metai • 15c • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. W., TORONTO 3, ONT., CANADA • TEL. 368-6813

Saitai ir laisvė

Sovietų satelitinį kraštų žmonės, atsidūrę išeivijoje, savo saitus su gimtiniais kraštais yra jau gerokai atstę. Ypač praėjusią vasarą buvo pajustas didesnis laisvumas, ir geležinė uždanga šiek tiek prasiskleidė. Kitokioje situacijoje tebėra pabaltiečiai. Jų gimtieji kraštai nėra satelitai, o visiškai okupuotos valstybės, kurios nors ir yra vadinamos "tarybinėmis respublikomis", bet faktiškai rusų pavergtos ir padarytos pajūrio provincijomis. Išeivijos saitai su jomis tebėra kalėjimiški. Apie juos buvo daug rašyta, daug sielotasi, bet beveik nieko apčiuopiamo nepasiekta. Viena tautos dalis yra vienoj Atlanto pusėj, kita antroj. Ir viena, ir kita pusė trokšta natūralių saitų. Likusiems tautiečiams Lietuvoje rūpi saiveji užjūriuose, o išeiviams — tėvynėje vargsta ir didvyriškai kėnciā broliai. Tas dvi dalis skiria ne Atlantas, o imperialistinė rusų galybė, prisidengusi mesijaniška komunizmo skraiste. Tai Rytų imperializmas, užsimojęs palaidoti Vakarų imperializmą. Pastarasis palengva trupa, o pirmasis tebežvangina ginklais ir grasina, nors viduje jau ima atsiverti plyšiai, kurie gali būti jam fatališki. Jei kiti vakariečių kraštai raudonojo imperializmo grėsmę jaučia tik iš tolo ir ja nelabai tiki, tai Lietuva jau beveik ketvirtį šimtmečio kėnciā pačios grėsmės viduje.

Taigi, abi tautos dalis skiria imperializmas, kurio subyrėjimo procesas gali būti ilgas. Mūsų gyvenimas, kad ir labai narsiai besilaikytume, eina vakarop. Suprantamas tad išeivijos noras atstatyti karo ir okupacijos nukirstus saitus. Tiesa, šie tokie saitai yra, bet jie tokie skurdūs, kad laisvojo pasaulio žmogui sunku ir išsivaizduoti. Oficialių sovietinių pareigūnų skatinami ryšiai per "Tėvynės Balsą", per dabar pasirodžiusi Vokietijoje "Nemuno Kraštą" toliau kompartijos žmonių beveik nesiekia. Jų ratas toks siauras, kad vargu ar pateisina išlaidas. Bendrauti išeivijos partiečiams su Lietuvos partiečiais kelias jau seniai laisvas. Komunistiniai išeivii laikraščiai taip pat išleidžiami. Bet tai toli gražu nepaliečia išeivijos masių. Kaikurie mūsų tautiečiai iš nekantrumo emė organizuoti išeivijii šokias tokias grupes, manydami, kad tuo būdu pralauš raudonojo imperializmo duris. Viena jų taip toli nuėjo, kad pirmoji eilėj pastatė saitus su okupuota Lietuva, o kovą už jos laisvę paliko nuošaly. Girdi, vistiek mūsų kova nesėkminga, bevaltiška, palikim tad ją galingiesiems, o mes rūpinkimės lietuvių, atremta i saitus su gimtuoju kraštu. Panašia linkme suka ir paskiri asmenys, kuriems pirmoji eilėj rūpi betkokia kaina atstatyti ryšius su Lietuva ir joje įieškoti atsparos savo išeiviniam gyvenimui. Pastarasis jiems pasidaręs dvasiškai-kultūriškai skurdus, ir todėl reikia įieškoti atgaivos tėvynėje.

Deja, tos grupės bei paskiri asmenų pasirinkta bazė pasirodė neįtikinanti pirmiausia dėl pasirinkto klaidingo principo — bendrauti su Lietuva, bet nekovoti už jos laisvę. Argi mes esame tokie elgetos, kad tėvynės ilgesio pagauti laukume tik jos pagalbos? Juk mes atsidūrėm užsienioose ne klausdami ką tėvynė mums duos, bet ką mes jai duosime. Mūsų pareiga pirmoji eilėj kovoti už pavergtos tėvynės išlaisvinimą. Tegu ta kova kol kas ir nėra sėkminga, bet tai nereiškia, kad jos galime išsižadėti arba ją palikti kitiems. Gyventi laisvėje ir nekovoti už vergijos panaikinimą tėvynėje yra neabejotinas nusikaltimas. Net ir tuo atveju, jei nelaimėtume, negalėtume pateisinti savo abejingumo. Kova visom turimom priemonėm ir išgalėm yra mūsų pagrindinė misija laisvajam pasauliui.

Antra vertus, ligšiolinės pastangos tos grupės žmonių, kuri siekia vadinamo "kultūrinio bendradarbiavimo" su dabartine Lietuva, nežiūrint jų gerų intencijų, pasiekė tik tai partiečių, kurie kaip cerberiai neprileidžia prie tautos. O jeigu yra buvę pozityvių kontaktų su paskirais žmonėmis Lietuvoje, tai tik asmeninių santykių ribose ir be anos grupės malonės.

Trečia, asmenys, kurie pasižovė i partizaninį saitų mėzgimą su Lietuva platesniu mastu, nepasizymėjo apdairumu. Jų samoningas ar nesamoningas smilkymas sovietinių pareigūnų adresu sukompromitavo juos išeivijos akyse. Sovietinių širdžių tas nesuminkštino, o laisvuosius lietuvius nuteikė prieš tautą laikysena. Kelias i Lietuvą laisvajam lietuviui ar jo kurybai kaip buvo uždaras, taip ir tebėra. Visam tam žygiui vieno tereikia: teatsidaro pavergtos Lietuvos durys, ir lietuvių su lietuviu savaimingai susitiks. Taigi, pagrindinis tiltas i Lietuvą yra ne propagandinių grupių ar komitetų steigimas, o laisvė.

Kas naujo Kanadoje?

Naujos vėliavos reikalų nesutariant, parlamente sudaryta 15 parlamento narių komisija, kuri vėliavos reikalą svarstys 6 savaites ir savo nuomonę pateiks parlamentui.

Komunistinė Kinija neturėtų būti išskirta iš Jungtinių Tautų, pareiškė L. B. Pearson, nes ji esanti daug pavojingesnė, jeigu yra palikta nuošaliai.

Cigarečių vartojimas Kanadoje kritęs 4%. Tabako b-vės pakelė cigarečių kainas 1 ct. už dėžutę.

100 jaunų kanadiečių išvyko i įvairias Afrikos valstybes, kur dirbs daugiausia mokyklose kaip mokytojai. Jie buvo išsiųsti valstybės lėšomis panašiai, kaip JAV "peace corps".

Medicinos ir odontologijos fakultetai yra perpildyti. I odontologijos fakultetą Toronto un-te iš 466 tinkamų studentų su 71-75 vidurkiu ir un-tas priėmė tik 128. Western un-tas medikams turi 60 vietų, o kandidatų buvo 200. Ovato un-tas turi I kurse (pre-med) 78 vietas, o kandidatų buvo 300. Queen's un-tas priėmė 71, 100-tui nebuvo vietos. Visoj Kanadoj yra 12 medicinos mokyklų, kurios gali priimti tik 2 iš 3 studentų.

Ontario provincijoj 4 medicinos fakultetai išleidžia 350 gydytojų, tačiau jų didelė dauguma išvyksta i JAV. Paskutiniaisiais metais 417 gydytojų, baigusių Kanadoj mokslus persikėlė i JAV. Dabar yra prašoma daugiau lėšų medicinos mokykloms praplėsti.

Kanados studentai yra susibūrė i "Canadian Union of Students". Sąjungos kongresas praėjusią savaitę įvyko Toronte, tačiau, visų nustebeimui, Kvebeko provincijos studentai iš tos sąjungos išstojo ir įsteigė savo.

Kanados darbininkai automobilii pramonėje nori gauti vienodus atlyginimus, kaip ir ta pati darba dirbą JAV. Iki šiol JAV darbininkai gaudavo nuo 40 ct. iki \$1.40 i valandą daugiau, negu kanadiečiai. Unijų sutartys baigiasi š.m. pabaigoje.

Kvebeko provincijos šūkis "Je me souviens" yra pasenęs, pareiškė prov. premjeras J. Lesage. Tas šūkis reiškia "Aš atsimenu" ir juo prisimenama prancūzų kova už išlikimą Kanadoje. Premjeras mano, kad praeitis neturi būti pamiršta, tačiau reikia statyti ateitį, kurios niekad nebus galima sukurti svajojant tik apie praeitį.

Mokslas vėl prasidėjo ne tik laisvojo pasaulio, bet ir pavergtos Lietuvos augstosios mokyklose. Ši studentė, rimtai susitelkusi, gilinasi i mokslo Lietuvos universitete, kur tebedvelkia slegianti okupacinė ir marksistinė dvasia, bet lietuvių širdyse švyti neregima laisvo rytojaus viltis.

Ateis ir Pabaltijui apsisprendimas?

J. GRIKIS
Mūsų korespondentas Švedijoje

"Pabaltijio valstybės turės teisę i tautinį apsisprendimą"... Tokį pareiškimą padarė Švedijos komunistų partijos vadas C. H. Hermansson, o liudininkais gali būti visi švedų televizijos žiūrovai.

POLITIKAI TELEVIZIOJ

Rugsėjo 10 specialioje televizijos programoje buvo eilė švedų komunistų vadovui pasisakyti parlamentinių rinkimų vajaus klausimais. Žiūrovų akivaizdoje išdėstęs savo partijos rinkiminius šūkius, jis turėjo drauge atsakyti ir i paklausimus, kuriuos

ta proga pateikia toje pačioje programoje dalyvaujantieji kitų partijų atstovai.

Dabartinis Švedijos kp vadovas yra jaunesnis amžiumi už kitų partijų galvas, tik šiemet išrinktas šioms pareigoms. Nuo savo "stalinistinio" pirmtako jis skiriasi ne vien tik akademinio išsilavinimu; todėl su dideliu susidomėjimu buvo laukiama, ką naujo pasakys savo programinėje kalboje.

Visiems krito i akis pirmiausia naujas kalbos stilius. Pagrindinis smūgis buvo nukreiptas tik prieš stambiojo kapitalo viešpatavimą. Bažnyčia ir sostas tik labai atsargiais ir nuosaikiais žodžiais užkabinti; pradingo visi senieji komunistų priekaištai karaliui ir kunigams. Labiausiai senuosius, "pensijon išėjusius" partijos veteranus, anot vieno stebėtojo, turėjo sukreisti Hermanssono atsakymas, ko nori švedų komunistai. Ogi: "Daugiau pajamų paprastiems žmonėms, kad kiekviena šeima, jeigu nori, galėtų turėti automobilį ir savo vasarnamį". Tas posakis man priminė kažkada anksčiau girdėtą juoką — ku skiriasi švedas socialdemokratas nuo komunisto? Mat, vienas turis du vasarnamius, o kitas tik vieną...

PABALTIJOS KLAUSIMU

Bet, šiaip ar taip, tos ir panašios mintys apie asmeninę nuosavybę gal ir gali padėti sužvejoti vieną kitą rinkėjo balsą partijai, bet visai nesiderina su tradicine komunizmo samprata. Dar mažiau derinasi su ligšioline partijos linija tie pareiškimai, kuriuos Hermansson padarė, atsakydamas savo politiniams oponentams.

Mums, be abejonės, idomiaušias jo atsikirtimas Pabaltijio klausimu, kurį iškėlė "dešiniųjų" — konservatorių partijos atstovas Nils Carlshamre. Kompartijos vadovas trumpai drūtai pareiškė, kad, jo nuomone, Pabaltijio valstybės turės teisę i tautinį apsisprendimą. Atsakymas buvo nelauktas, todėl konservatorių atstovas mėgino savo klausimą tiksliau suformuluoti: ar Pabaltijio valstybės tokia teisė jau turi? Tačiau šioje vietoje įsikiso diskusijų vadovas ir žodį atidavė kitam. Ir gal visai teisingai, juk jeigu pasakyta "turės", tai tuo pačiu aišku, kad dabar neturi.

Ar toks fakto pripažinimas švedų komunistų vadovui būtų tik netyčia išsprūdes? Vargiai. Jis labai aiškiai pasisakė, kad Sov. Sąjunga nėra švedų komunistų idealas. Net pažadėjo, kad protestuosiąs, jeigu žydams Rusijoje nebus leidžiama kepti neraugintos duonos.

Pagaliau dėmesį reikia atkreipti i tai, kad išsireiškimas būsimuoju laiku "turės" teikia žymiai daugiau vilties, negu šaltas ir abejingas konstatavimas "neturi".

SUJUDINIS VAKARIEČIUS?

Dar labiau keista darosi, kad mūsų viltis pradeda žadinti... komunistas, kokios bebūtų jo intencijos. Tuo tarpu demokratinės jėgos tokių vilčių žadinti dar vis "nedrįsta". Štai reziantis pavvydis.

Lankydami neseniai Čekoslovakijoje, Chruščiovas vienoje savo kalbų piktai išjuokė amerikiečių rengiamą pavergtųjų savaitę ir pavadino "kvailiu plepalu" mintį išlaisvinti R. Europą.

"Dagens Nyheter", komentodamas tą Chruščiovo kalbą, ne tik jai neprieštaravo, bet dar pritarė: "Žodžiai apie JAV vadovaujamą R. Europos išlaisvinimą, kaip dažnai nurodyta, yra visiškai svetimi tikrovei; Amerikos vyriausybė taip pat niekad nėra ko nors padariusi tiems žodžiams paversti veiksmu."

Toliau liberalinis laikraštis nurodo, esą prileidžiama tik tai, kad R. Europos režimai pamažu pasidarys mažiau slegiantys ir švelnės iš vidaus. Štai didžioji "viltis", kurią bepajėgia ižiebtii vadovaujantys Vakarų demokratijos politikai.

Gal švedų komunistu vado žodžiai pajėgs juos sugėdinti?

Savaitės įvykiai

PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS GEN. CH. DE GAULLE ATSKRIDO I P. AMERIKĄ ir pradėjo lankyti jos kraštus. Ji lydi visa eilė augstų pareigūnų. Kol kas didelių minių jis nesutraukia. Pasiryzęs aplankyti 10 valstybių per 26 dienas ir pasakyti 55 kalbas. Jose jis kelia reikalą teiktis tautos apie trečiąją jėgą, kuriai jis atstovauja. Vengia rūgščii išsireiškimų apie JAV.

Maltos sala, valdyta britų 164 m., tapo nepriklausoma valstybe rugsėjo 20 d. Iškilmes drumstė darbiečių partijos šalininkai, protestuoją prieš nepalankią sutartį su Britanija. Maltos sala turi 122 kv. mylias ploto ir 330.000 gyv. Tai 25-ji britų kolonija, gaunanti nepriklausomybę.

Vatikanas pasirašė sutartį su komunistine Vengrijos vyriausybe. Pagal ją, popiežiui vėl leidžiama paskirti vyskopus bei palaikyti ryšius su Vengrijos hierarchija. Komunistinei vyriausybei pažadėta, kad Katalikų Bendrija nesikiš i politinius reikalus. Paulius VI jau paskyrė 5 naujus vyskopus. Vatikano santarboj dalyvauja 11 Vengrijos vyskupų. Kardinalo Mindszenty klausimas tebėra neišspręstas.

P. Vietname išsilaikęs valdžioje gen. Khanh jau suiminėja sukilimą rengusius karius, nors buvo pasižadėjęs jų nepersekioti.

Prancūzijoje paskelbtas pirmas biudžetas be deficito nuo 1920 m. Finansų min. skelbia, kad padidintos sumos numatomos išleisti keliams tiesti, mokykloms statyti, socialiniam draudimui. Sumažinami mokesčiai asmenims, kurie turi mažesnes pajamas.

Pirmutinis mano, kaip prezidento, veiksmas bus išvyti dabartinį JAV kr. apsaugos sekr. McNamara, — sako sen. Goldwateris, respublikonų kandidatas i prezidentus. Jis grasina jam už didelio išlaidas. McNamara iš savo pusės aštriai puola senatorių. Abu yra respublikonai.

Cilės naujasis prez. Eduardo Frei yra laikomas stipriu anti-komunistu, aiškiu kataliku, apsisprendusiu kr. demokratu ir JAV šalininku. Jis yra reformų šalininkas, tarpininkas tarp kaimo ir miesto. Buvo didelis mirusio prezidento Kennedy gerbėjas.

Kipras derasi su Rusija dėl ginklų pirkimo. Maskvoj sėdi Kipro delegacija su prekybos min. priešaky jau antra savaitę.

Graikijos karalius Konstantinas vedė Danijos princesę Oną Mariją. Abu yra jauniausi iš dabar karaliaujančių porų. Prince-

sė perėjo i ortodoksų tikėjimą.

Iš rytų Berlyno vėl pabėgo keturi vyrai i viena mergaitė pro spygliuotą vielą. Vienas vengras pabėgo Prancūzijoje iš ten gastroliuojančios trupės ir paprašė politinės globos.

N. Chruščiovas pareiškė Maskvoje besilankantiems japonų parlamentarams, esą sovietai turi naują baisų ginklą — neatomini. Žinovai spėlioja, kad tai gali būti mirtinų spindulių arba bacilių ginklas. Politikų nuomone, tai kiniečiams pagąsdinti ginklas. Nors Kinija ir nesiruošia pulti Sov. Sąjungos, tačiau reikalauja apie 500.000 kv. mylių teritorijos.

Raud. Kinija remia Indonezijos agresiją prieš Maleziją, o JAV — Maleziją. Sukarno jau yra šiuo metu pasiuntęs naujų partizanų i Malezijos valstybę apie 2.000 asmenų. JAV nutraukė pagalbą Indonezijai, kuri turi 200.000 vyrų armiją.

Komunistinė Vokietija sutinka išleisti 3 mėn. apie 3 mil. vokiečių i V. Vokietiją: vyrus 65 m., moteris — 60 m. amžiaus. Motyvas — nereikėtų mokėti jiems pensijų bei maitinti tiek nedirbančių asmenų. Ir Rusijos bolshevikai išleidžia iš Lietuvos važiuoti žmonėms tik tik apie 70 m. amžiaus.

JAV laivyno du naikintojai Tonkin įlankoje vėl buvo priversti apšaudyti keturis pasirodžiusius torpedinius laivus, kurie nežinia kam priklauso.

N. Chruščiovas žada ginklų visiems, kurie kovoja su okupantu. Lietuviams reikėtų paprašyti ginklų kovoj su rusų okupantu.

Lenkijoj po mėsos skandalo aiškėja naujas 600.000 dol. ir aukšnių monetų, kurios buvo slapta išvežtos iš Lenkijos.

Nežiūrint visokių pasigyrimų, Lenkijoj daug bedarbių, ir darbininkai eksportuojami i Prancūziją ir i Čekoslovakiją. Jau skatinama privati iniciatyva ir leidžiama steigti restoranus, kavines ypač vasarvietėse. Taip pat leidžiama atidaryti privatiems asmenims optikos ir precizinių reikmenų krautuves.

SPARTI SANTARYBOS EIGA

Vatikano santarybos III sesija gerokai paspartino savo darbus ir nebeleidžia dalyvaujantiems eks-pertam duoti viešus asmeninius pareiškimus spaudai. Tą pareigą atlieka spaudos biuras, kuris trumpai informuoja apie santarybos eigą, kuri buvo paspartinta dar i tuo, kad dalyviai turi įiekti savo numatomus pareiškimus iš anksto raštu santarybos moderatoriams. Jei šie randa, kad kalbos yra pasikartojančio turinio, leidžia kalbėti tik vienam siūlomoms nuomonėms atstovui. Šiuo metu yra svarstomi klausimai susiję su Krikščionių Bendrija. Svarstant Išganytojo Motinos Marijos klausimą, kard. Leger iš Montrelio siūlė nevartoti oficialiose pareiškimuose Tarpininkės titulo, kuris esąs nesuprantamas nekatalikams. Daugiau balsu buvo už titulą "Bažnyčios Motina". Plačiai buvo diskutuojamos

vyskupų teisės. Patvirtinta nuomonė, kad vyskupai yra apaštalių įpėdiniai, o popiežius — šv. Petro įpėdinis; visi jie sudaro apaštalinę kolegiją. Jos valdžiai vykdyti praktiniame gyvenime, atdro, bus sudaryta vyskupų taryba — senatas, kuriam teks sprendžiamasis vaidmuo Bendrijos valdyime, o Vatikano kūrįjai — tik vykdomasis. Krikščionių Bendrijos nariais laikomi visi krikščionijai i tie nekrikščionijai, kurie ne dėl savo kaltės nėra pakrikštyti, bet samoningai ar nesamoningai išreiškia savo norą. Netrukus bus svarstomas religinės laisvės klausimas. Svarstymuose ir balsavimuose vyrauja naujosios linkmės atstovai. Nežiūrint paspartintos eigos, visdėlto abejojama, ar su šia sesija santaryba pasibaigs. Kaikas mano, kad teks dar karta vyskupams susirinkti po ilgesnės pertraukos — 2 ar 3 metų.

Pasaulio lietuvių jaunimo seimas

PL B-nės valdybos sumanymas organizuoti pasaulio lietuvių jaunimo seimą buvo svarstomas pereiną savaitgalį Tabor, Mich. vasarvietėje specialiam pasitarime, kuriame šalia Bendruomenės atstovų dalyvavo ir jaunimo atstovai. Nutarta toki seimą šaukti 1966 m. Darbo Dienos savaitgalį Detroito. Tikimasi seime sulaukti ne tik daug JAV ir Kanadoje augusio mūsų jaunimo, bet

ir sudaryti sąlygas atvykti bent 50 atstovų iš kitų laisvojo pasaulio kraštų — Europos, Australijos ir P. Amerikos. Pasitarime PLB valdybai atstovavo pirm. J. Bačiūnas, vykd. vicepirm. St. Barzdukas, nariai — Kamantas ir p. Lenkauskienė. Kanados LB krašto valdžiai atstovavo Iz. Mališka. Lukoševičiūtė, Mikalajūnaitė, V. Sipelis (visi keturi iš Montrelio) ir G. Rinkūnaitė iš Toronto.

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Redaktorius: K. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas
Metinė prenumerata \$5, pusmetinė — \$3. Rėmėjo metinė prenumerata \$10
Adreso pakeitimas — 25 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai laisvai redakcijos nuodžiū. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. Catholic Cultural Society of Canada
Subscription rates: \$5 per year, \$3 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368-6813

KUR YRA KANADOS LIETUVIŲ FONDAS?

Nors jau antri metai veikia K. L. Fondas, bet kaskas dar nežino kur jis yra. "T2" nr. 34 korespondentas iš Sault St. Marie rašo, kad apyl. valdybos paprašytas A. Skardžius sutiko būti KLF atstovu ir tuo reikalu buvo parašytas laiškas į centrą jau du mėnesiai, bet negautas atsakymas.

Labai gaila, kad korespondentas nenurodė kokių adresu parašytas raštas, nes Lietuvių Fonde toks laiškas negautas.

Sia proga turui pranešti, kad K.L. Fondą "valdo" ne vienas centras, bet du: taryba, kaip prižiūros organas (adresas 1033 Bruce Ave., Windsor, Ont.) ir valdyba — vykdomasis organas (adr. 325 Seaton St., Toronto 2, Ont.). Pastarasis adresas buvo skelbtas "T2" nr. 27 (žiūr. str. "Fondo organizavimas baigtas — reikia simtinių").

Fondo pinigai laikomi ir įnašai priimami net keturiuose "centruose": Toronto lietuvių kredito bankuose "Parma" ir "Prisikėlimo parapijos", Montrealyje — "Litas", Hamiltone — "Talka". Šių bankų adresai yra skelbiami kiekviename "T2" ir NL" nr. Gali kilti klausimas, kam reikalinga tokia KLF decentralizacija? Mat, siekiama, kad L. Fondo tinklas apimtų visą Kanados teritoriją, o antra, dėlto kad Fondas negali išlaikyti

kokios nors vieno "centro" įstaigos su raštine ir sekretorėmis, nes Fondo lėšos yra neličiamos ir reikia pasitenkinti minimalinėmis išlaidomis.

Kai jau Fondas yra suorganizuotas, igaliotiniams ar atstovais gali būti tik Fondo nariai. Kadangi KLF nėra KLB padalinys, tai igaliotiniui nereikia apylinkės valdybos skyrimo ar parinkimo; užtenka, kad jis, atsiųsdamas savo įnašą, tik praneštų Fondo valdybai savo sutikimą būti igaliotiniu. Vienoj apylinkėj ar kolonijoj gali būti ir daugiau negu vienas igaliotinis. Kiekvienas lietuvis, priėmęs Fondo idėją ir prisidėjęs įnašu, gali būti Fondo igaliotinis ir jo pareiga yra skieisti šią idėją lietuvių tarpe.

Fondui labai svarbu, kad visos KLB apylinkių valdybos įneštų po simtinę ir pasidarytų Fondo nariais, nes jos, būdamos lietuvių kolonijų veikimo priešakyje, galėtų Fondo ugdymą žymiai pagreitinti. Iki šiol iš 20 B-nės apylinkių tik Toronto, Otavos ir Delhio apylinkių valdybos yra prisidėjusios. Tikimės, kad šiais metais bent dvidešimties apylinkių, kaip Montrealis, Hamiltonas, Sudbury, Vankuveris dar prisidės.

Inž. P. Lelis, vald. sekretorius ir reikalų vedėjas

GEDIMINAS GALVA

Komunistų vado testamentas

Italijos kompartija ieško kelių prisitaikyti prie naujos tikrovės: pašalinti tarpusavio gincus, atsisakyti dogmatizmo, ateizmo ir siekti demokratinio būdo socialinių ir politinių reformų

Didžiausių vakarinės Europos kompartijų vadai neseniai mirė. Sov. Sąjungoj. Prancūzas Thorez ir italas Togliatti plačiai buvo paminėti ne tik sovietų, bet ir vakarietiškoje spaudoje. Palmiro Togliatti jau 1956 m. bandė rusų kompartiją aiškinti, kad jos pasirinktoji taktika esanti klaidinga. Italų kompartijos generalinis sekretorius bandė įtikinti, kad kompartijų įvairumas, daugelis centrų, demokratiškumas, tikroviški dalykų sprendimas yra žymiai svarbesni už dogmatizmo užsispyrimą, kuris šiuo metu tėra priedanga rusų ir kiniečių kompartijų nesutarime. Maskva nepritarė Togliatti naujai taktikai. Rusų-kiniečių kompartijų ginčui įsisiūbavus net Maskvai ištikimiausios kompartijos ėmė darytis ir ieškoti tautinio kelio ir socializmą. Rusų kompartija, jau pranašavusi netolimą komunizmo įsigalėjimą, ima svirti ir socializmą.

W. GORDON, Kanados finansų min., kurio iniciatyva įvykdytas beprocentinių studentų paskolų planas. Apie tai žiūr. "T2" 38 nr.

Togliatti ankstesnieji žygiai sulaukė atgarsio. Italų kompartijos laikraščiai "Rinascita" (Atgimimas) ir "Unita" (Vienybė) paskelbė jo "testamentą", kuris nepriimtinas kiniečiams, bet vargu jis bus palankiai vertinamas ir Maskvoje.

Pesimistinis žvilgsnis

Palmiro Togliatti tamsiomis spalvomis piešia nūdienio pasaulio išsibėgėjimą. JAV rasišnis nesutarimas galis nuvesti į didelę suirutę. Europos ūkio Bendruomenėje įsigalinti monopolinė padėtis. Tarp Bendruomenės kraštų ir JAV vykstančios aštrios ūkinės rungtynės. Šiaurinio Atlanto Sąjungoje vyrauja nesutarimai, kuriuos išugdė De Gaulle. "Šių nesutarimų nereikia perdėti. Kaikuriuos prieštaravimus mes turėtume išnaudoti, tačiau dar Europoj šiam tikslui nesame surikiavę savo pajėgų. Vietnami ir Kipro įvykiai gali sudaryti įtampą, kurios metu visų kraštų komunistai būtų įjungti į kovą."

Komunistų pakrikimas

Zymiai tamsesnėmis spalvomis jis piešia komunistų klystkelius. Vakarinės Europos didžiosios komunistų partijos esą tesiverčia tik politinė propaganda, tačiau politiniame gyvenime nedalyvauja. Betkuria kaina kompartijos turinčios tapti dideliais sąjūdziais, kurie išestų iš politinio užsisklendimo.

Rusų ir kiniečių kompartijų ideologinis gincas esąs ne tik bergždis, bet ir pavojingas. Pavojus gali padidėti, kai abi kompartijos susikalsiančios ir pradedančios atvirą skirtingų stovyklų kovą. Jo nuomone, kompartijos turi liautis kalbėti apie ideologiją ir svarstyti tikroviškus klausimus, kurie jas jungia ir skiria. Kompartijų vienybė esanti būtina. Togliatti aštriai puola Kinijos kompartijos diktatūrą, tačiau atsargiais žodžiais leidžia suprasti, kad ir sovietų kompartija turi pasirinkti demokratinę santvarką, o ne tik kalbėti apie liaudies demokratiją.

Italijos kompartija pateko į prieštaravimus. Jos vadovybė persekioja Kinijos kompartijos šalininkus, tačiau ši ir šiandieną nepriitaria Maskvos kompartijos norui vadovauti, jos diktatūrinei santvarkai ir net Maskvoje kviečiamajam kompartijų suvažiavimui, kuris gali sukurti dvi kovojančias komunistines stovyklas.

Ateizmo pasmerkimas

Italijos kompartija siekia sąlygu, kad kiekvieno krašto komunistai galėtų laisvai tvarkytis. Vieton vienos vadovybės — moncentrizmo, jis siūlo partijų sustarimą — policentriškumą. Jei rusai, ir ypač kiniečiai, kreipia ypatingą dėmesį į filosofinius klausimus, komunistinę dogmatiką, italų kompartija siekia prisitaikinti prie tikrovės ir pagerinti darbininkijos padėtį. Rusų komunistų akimis žiūrint, italų kompartijos nusistatymas siekti laisvės, remtis demokratine santvarka yra pavojingas mostas. Nors rusų kompartijos ideologas L. Iljičiovo manymu, ateistinė propaganda rusuose nieko gero nedavė, tačiau jos neatsisako. Vieton senų ateistinių veiklos būdų Togliatti ieško naujų, veiksmingesnių. Jis ateizmą laiko atgyventu ir jį visai atmėta.

Komunistų bendravimas su Katalikų Bendrija

Palmiro Togliatti daro netikėtą posūkį, kuris sulauks atotrunkos ir sovietuose: "Organizuotame katalikų pasaulyje ir aplamai katalikų masėse pasireiškė aiškus posūkis kairėn popiežiaus Jono laikotarypyje. Pagrinde ir dabar tebeveikia tos pačios sąlygos ir tas patas paskatas sukti kairėn; ta mes turime suprasti ir remti. Tam reikalui sena ateistinė propaganda nebetinga.

Tikroji religinės sąžinės problema, jos turinys ir šaknys masėse bei jos sprendimo būdas reikalauja nušviesti kitaip nei praeityje, jei norime pasiekti katalikų masės ir būti jų supracsti. Kitaip mūsų "ištiestoji ranka" bus laikoma grynu išsisukinėjimu ir beveik veidmainyste."

Siuo metu Sov. Sąjungoje ir kituose kraštuose sunkiai pakenčiamas varžymas asmens ir demokratišų laisvių. "Susidaro išpuolis, kad kompartijos ir už jų ribų vyksta labai lėtas posūkis į laisvę: laisvai svarstyti kultūrinius ir net politinius klausimus". Jis nurodo: "Mes turime būti laisvės skelbėjais šviesuoliams, menininkams ir mokslininkams". Jis plačiai įrodinėja, kad laisvė ir demokratija gali daugiau patarnauti buržuazinei valstybei sugriauti už priespaudą.

Togliatti pripažįsta ir tautines apraiškas, kurios galinčios būti visai skirtingos kiekviename krašte. Jis reikalauja kiekvienam kraštui savistovumo, autonomijos, kuri neturinti būti pažeista komunistinio centro užsimojimu pirmesti savo valia.

Siuo metu vyksta įdomūs dešiniųjų posūkiai ir kairė ir kairiųjų į dešinę. Togliatti vienu mostu bando sugriauti sovietų kompartijos piramidę, kuri remiasi diktatūra. Jis pasirenka ne tik naują taktiką, bet ir paliečia dogmas, kurias rusai ir kiniečiai komunistai laiko neliestinais komunistinio pagrindais. Praktiškasis italų kompartijos posūkis į socialdemokratų, kurie jau tapo buržuazine partija, matyti, padarė išpuolį ir Chruščiovui, nes jis jau šneka apie komunistų ir socialistų bendravimą.

LAIŠKUS LIETUVON ADRESUOTI LIETUVIŠKAI

Dažna šeima Lietuvoj turi artimųjų laisvajame pasaulyje, ypač Amerikoj. Sov. Sąjungai Lietuvą laikant žiaurioj okupacijoje, ryšiams palaikyti su mūsų artimaisiais Lietuvoj vienintelis būdas yra paštas, užtikrintas Pasaulio Pašto Konvencija, kurią ir Sov. Sąjunga yra pasirašiusi. Bet tas užtikrinimas Lietuvos gyventojams yra ribotas okup. Lietu-

voj veikiančia sovietiška pašto cenzūra, nors ji dabar kiek švelnesnė, negu buvo Stalino laikais. Lietuvon leidžiama siųsti paštu: paprasti laišakai, paprasti atvirukai, registruoti laišakai, reg. laišakai su atsakymu, aerogramos, siuntiniai, siuntos su pristatymu (Special delivery), siuntiniai (per specialius priėmimo punktus); laišakai, atvirukai, reg. laišakai, siuntiniai oro paštu.

Adresuojant pašto siuntas Lietuvon, neužtenka žinoti teisingus adresus. Svarbu adresus rašyti lietuviškai.

Tarptautinė pašto kalba yra prancūzų, tad vartotinas lotynų raidynas; net ir pačion Rusijon pašto siuntų adresai gali būti rašomi vien lotynų raidynu.

Lietuvos pašto istaigų pavadinimai Pasaulio Paštų Sąjungos sąrašuose (Universal Postal Union's "Dictionnaire des Bureaux de Poste") yra įtraukti vien lietuviškai: Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Tauragė, Vilkaviskis, Žagarė ir t.t.

Pašto siuntos iš laisvojo pasaulio Lietuvoje adresatus gali pasiekti tik prie lietuviško adreso gale prirašius "Lithuania" ar "Lituanie", bet, siunčiant iš atskirų kraštų, atitinkamų kraštų paštai reikalauja prirašyti tų kraštų kalba Sovietų Sąjungos pavadinimą, pvz., siunčiant iš JAV "Soviet Union" ar "U.S.S.R.", kadangi šiuo metu Lietuva yra de facto sovietų okupuota ir, kaip valstybė, atskirai laikinai nėra Pasaulio Pašto Sąjungos narys, kaip ji buvo 1918-1940 m.

Nėra reikalo pašto siuntas Lietuvon adresuoti dviem kalbom ar dviem rašybm, kaip kartais siuntėjų iš Lietuvos adresai nurodomi. Nėra reikalo prie lietuviško adreso prirašinėti "Lietuvos S.R.". (Turbūt Maskvos įsakytai (Nukelta į 7 psl.)

Prancūzijos - Vokietijos krizė?

(Tęsinys iš pr. nr.)

DE GAULLE NUSIVYLIMAS

Didesni nusivylimą De Gaulle patyrė, kai Adenaueris, prezidento Kennedy lankymosi metu Vokietijoje, išvakarėse prabilo į tautą: "JAV buvo pirmas kraštas, kuris mums padėjo po mūsų sugriuvimo. Marshallo plano dėka amerikiečiai mus įgalino iškovoti iš kraštutinio skurdo ir atstatyti mūsų nesukaiciuojamus griuvėsius. Ir vėliau, kai Rytai grėsė mūsų ir Vakarų Europos laisvei, vėl JAV dėka mes buvom priimti į Atlanto Sąjungą ir į laisvų tautų bendruomenę. Mes to niekuomet nepamiršim!". Kitą dieną pačiam prezidentui jis pasakė: "...niekas ir niekuomet mūsų negalės atskirti nuo JAV. Mes žinome, kad vadovaujamas laisvumo tenka jums ne vien dėl jūsų branduolinių ginklų didesnio pajėgumo, bet ir dėl jūsų politinės išminties bei jūsų moralinės jėgos, kurią jūs parodėt kaip nugalėjęsi tauta ir ištiesėt ranką nugalėtajam... 10 birželio (1963 m.) jūs pasakėt, kad JAV respektuos savo isipareigojimus ginti Vakarų Europą ir Vakarų Berlyną. Ir geriau sustiprinti Atlanto Sąjungos suartėjimo jus negalėjęt..."

VASINGTONAS AR PARYZIUS?

Atsivėlgiant į tokius oficialius ir viešus pareiškimus yra sunku vadinti Adenauerį "golistu", kaip kairiuri prancūzų spauda tai teigia. Jo ipėdinis Erhardas dar tvirtina yra ištikinęs, kad Bona privalo palaikyti su Vašingtonu ypatingai glaudžius santykius. Tą jis pabrėžė savo deklaracijoje Bundestage ir dar pridūrė: "Vyriausybė laiko savo politikos esminių dalykų gerų santykių tarp

J. LANSKORNSKIS

Mūsų bendradarbis Paryžiuje

Europos ir Britanijos palaikymą ir jų stiprinimą." Vadinas, iš pirmųjų dienų tų dviem punktais jis pareiškė savo nesutarimą su De Gaulle. Tuo po pirmojo vizito prezidentui De Gaulle Erhardas pareiškė: "Negalimas dalykas, kad mus verstų pasirinkti Paryžių ar Vašingtoną."

EUROPINE POLITIKA?

Taigi, De Gaulle buvo perspėtas, kad Vokietija nesileis nusukama nuo tradicinės pokarinės politikos, pagrastos ištikinimu, jog dabartinės sąlygos jos saugumas, kaip ir visos Europos, priklauso nuo veiksmingo JAV Europoje buvimo. De Gaulle, grįžęs iš Bonnos po paskutinio vokiečių prancūzų "jungtinio kabineto posėdžio", liepos 23 d. spaudos konferencijoje rado reikalo prancūzų-vokiečių nesutarimus viešai, prieš pasaulio žurnalistus, pabrėžti. Žodžio ir prancūzų kalbos meistras, jis savo antiamerikietiskumą moka pridenkti ne vien svariais, dažnai visiems Europos partneriams priimtinais argumentais, bet ir labai mandagiu, nors išdidžiu, didelio senjoro tonu, kuriame beveik visada slypi agresingumas.

De Gaulle priminė visiems žinomą tiesą, kad dabartinė tarptautinė padėtis žymiai skiriasi nuo tos, kuri po karo leido JAV vykdyti Europoje neginčijamą pirmavimą ir priverė tą Europą atsidurti priklausomybės būklėje. Jis tokiai būklei priešpastė "nepriklausomos Europos" sąvąją viziją ir ši kartą savo nepasitenkinimą, kartėlį išliejo ant savo "draugų" vokiečių. Federacinė Vokietija, kalbėjo jis, dar netiki, kad Europos politika turi būti europiška ir nepriklausoma. Dėl tos priežasties, nežiūrint prancūzų-vokiečių sutarties, dar nesą bendros Prancūzijos-Vokietijos politikos. Pagal jį, Italija, Beneluxas, Olandija dar mažiau linkę į bendrą europinę politiką. Neturėdama paramos "šešiuose", Prancūzija visdėlto nenustos tvirtos laikysenos. Jei esą Vokietija suprastų savo likimą, ji Prancūzijai padėtų. Gaila, sako generolas, ir pavojinga, nes jei dalykai tokiame netikrumo ilgiau užsisės, fatališkai ilgai nei pasireikš abejingumo prancūzų tautoje, sumišimo vokiečiuose ir pas kitus Ekonominės Bendruomenės narius; susiformuos tam tikras polinkis pasilikti kur esama laukiant galbūt naujo išsiskaidymo..."

GRASINIMAS AR NULIŪDIMAS?

Ar tas paskutinis sakinyys yra

naujas išpėjimas, pagrasinimas? Vargu. Greičiau tai faktinės padėties liūdnas konstatavimas. Ne vienas De Gaulle mano, kad Bendroji Rinka yra grynai ekonominė, turinti tik pereinamąją reikšmę. Ji buvo sugalvota kaip žingsnis į politinę Europą. Jei "Seši" leistųsi paveikiami "polinkio pasilikti kur esama", be abejonės Ekon. Bendr. krizė įvyktų, atgimstančio siauro nacionalizmo liga padarytų daug nuostolių. Galimas dalykas, kad šios grėsmės akivaizdoje staiga pasireikštų viešoji europinė opinija, jau dabar brandesnė ir geriau organizuota nei De Gaulle vaizduojasi: gal pasireikštų bendras sąjūdis, sugebantis palenkti svarstyklės bendrų europinių politinių institucijų link. Galbūt, bet tai nėra tikra; negalima leistis į avantiūras, kurios gali blogai baigtis. Mes esame prispirti kurti politinę Europą — sako De Gaulle partneriai. Tam esą dar keli metai.

Opozicija, kuri reiškiasi tarp De Gaulle iš vienos pusės, ir tarp Atlanto S-gos ir Ekon. Bendr. iš kitos pusės, nėra spaudos išmanytą. Ją sukurstė pats De Gaulle ir jis tai pripažįsta. Tokioj padėty ne vieni vokiečiai, bet ir kiti partneriai stengiasi išvengti visiško lūžio tarp Vokietijos ir Prancūzijos. Šiuo atveju pagrindinis dalykas ne palaikyti De Gaulle draugystę jo vienatvėje, bet grąžinti Prancūziją į Atlanto Sąjungos prieglobstį ir į laisvų bei lygių narių Europą.

N. Delhi. — Indijos kompartijos žiniomis, suimta apie 10.000 komunistų, kėlusių riaušes prieš valdžią. Vyriausybės gi žiniomis, suimta 4.000; jie agitavę žmones prieš valdžią dėl kylančių maisto kainų.

Apginkluojami komunistai

Pastaruoju metu Kuba pristatė vis didesnius ginklų kiekius įvairiems pietų ir vidurinės Amerikos kraštams. Tie ginklai skiriami partizanams — Castro simpatikams ar kairiųjų radikalų partizanų grupėms. Ginklai pristatomi: Kolumbijai, Venecuelai, Haitai, Ekvadorui, El Salvador, Hondurasui, Guatemalai, Britų Gvianai ir Dominikonų respublikai. Ginklai gabenami žvejų laivais arba lėktuvais. Pastarieji pakyla iš San Julian aerodromo. Ginklų paskirstymas atliekamas mažoje Pinos saloje. Ten įrengti net požeminiai ginklų sandėliai. Ginklų transportų vyriausios organizatorium yra Nikolai Daemenko, savo metu atitinkamai

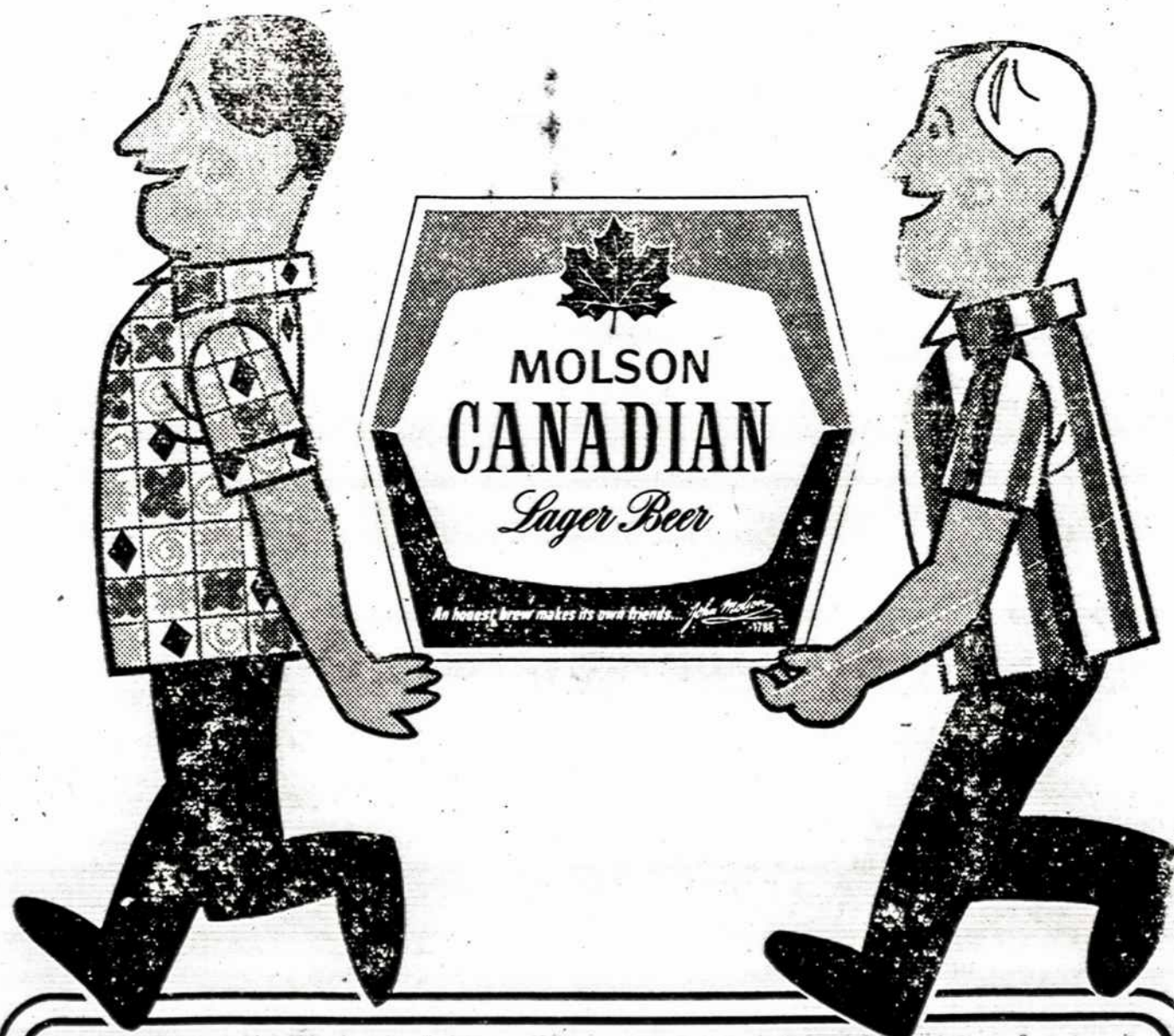
apmokytas Sov. Sąjungoje, Lenkijoje ir R. Vokietijoje.

Varšuva. — "Zycie Warszawy" paaiškino, kad geresnės kokybės cigarečių trūkumas Lenkijoje atsirado dėl gyventojų palinkimo rūkyti geresnes cigaretes, kurios gaminamos iš importuoto tabako. To tabako įvežimas ateityje pakils.

Bonna. — Nuo 1961 m., kai buvo pastatyta Berlyno siena, iš sovietinės zonos į vakarų Vokietiją buvo perkelta apie 70.000 asmenų, talkinant R. Kryžiui.

Vengrijoj bus atšauktas draudimas kunigams laikyti Mišias be specialaus leidimo ir sakytų pamokslus.

NEPRITRŪKITE

SAVAITGALIAIS

Pasirūpinkite, kad turėtumėte užtektinai Molson Canadian Lager alaus savaitgaliiui. Molson Canadian alus yra šviesus, švarus ir specialiai pagamintas kanadiškam skoniui. Atsigaivinkite kanadišku... draugišku alučiu.

MOLSON'S — SAVARANKIŠKA ALAUS DARYKLA NUO 1786

INTERTRADE EXPRESS CORP.

I LIETUVĄ IR SOV. SĄJUNGĄ BE MUITO GERIAUSIOS KOKYBES

maisto siuntiniai.

Didžiausias pasirinkimas. Neužsisakykite kitur nepamatę mūsų katalogo.

PREKES I LIETUVĄ.

Pinigai i Lietuvą

kursts 9 rubliai už \$10.
Mokestis iki \$30 — \$2.75
virš \$30 — 10%.

Prašykite mūsų nemokamų katalogų.

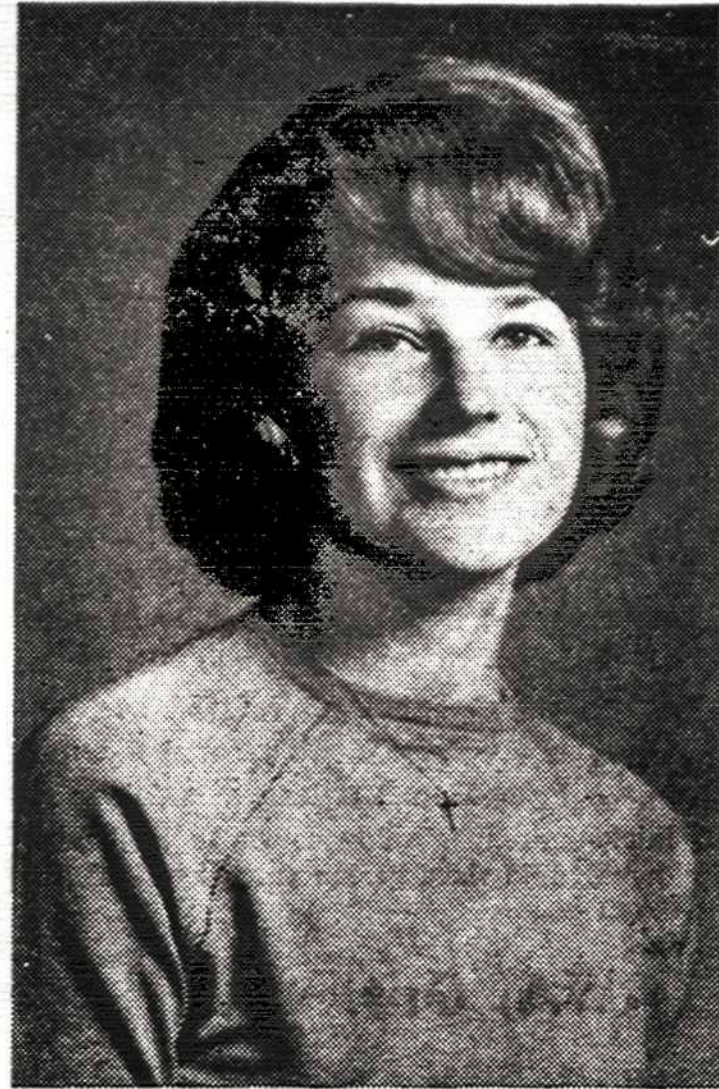
EXPRESS CORP. INTERTRADE

125 EAST 23rd STREET
NEW YORK, N.Y. 10010, USA.

Ilgijome patyrimą aptarnaudami tūkstančius lietuvių jau virš dešimt metų. Mes esame uždegę UŽSTATĄ, kad jūsų užsakymai būtų apsaugoti.

Baigė pirmąją mokinę

Nijolė Sernaitė ši pavasarį baigė Tillsonburgo, Ont., Annandale gimnaziją pirmąją mokine, gaudama pažymio vidurkį net 81,25. Ji vienintelė iš visų abiturientų baigė 13-tą klasę, išlaikydama egzaminus iš 11 dalykų. Nijolė už savo pasižymėjimą buvo atitinkamai atžymėta — gavo \$400 Ontario stipendiją ir priimta į Toronto un-to odontologijos fakultetą. Iš un-to kolegijos gavo papildomą ANN Shepero stipendiją \$500.

N. Sernaitė dar visai jaunutė abiturientė ir šalia savo tiesioginio mokslo gimnazijoje buvo taipgi gabi sportininkė. Toronto lietuvių studentai šiame savo gretas sustiprins naują gabia kolege.

Nijolė yra viena pirmųjų Lietuvių Namų Hamiltone narė, įnešusi \$100 1957 m. lapkričio 18 d. ir antrą šimtą 1959 m. gegužės 4 dieną.

N. Sernaitės nuotrauka, kaip geriausiai baigusią Tillsonburg gimnaziją, š.m. rugpjūčio 14 d. įsidėjo "The Tillsonburg News".

Geriausios sėkmės tolimesnė studijose!

Sk. St.

Kaip išlaikyti individualumą universitete?

Vadovavo ALDONA ZAILSKAITĖ

Pirmiausia aptarėm individualumą. Sutikome, kad jis yra turėjimas savo idėjų ir atviras priėmimas kitų idėjų; taip pat nebijojimas pažinti ir išreikšti savo charakterį. Studentas pasirenka žmogišką idealą ir mėgina jį pasiekti.

Ėjome toliau prie temos — kaip šis individualumas pasireiškia masiniame universitete, ne-gu mažame, nes dideliame būna daugiau organizacijų, iš kurių

kiekvienas gali pasirinkti priimtinesnę.

Savo individualumą ugdom per kitus žmones ir knygas. Būvimas lietuviu ir ypatingai ateitininku padeda studentui būti individualiu amerikiečių universitete.

Baigėm klausimu: "Ką individualumas gali duoti žmogui?" Suminėjom, kad jis duoda savigarbos, pasitikėjimo savimi, ugdo asmenybę.

Kanados ateitininkų praėjusios vasaros stovyklos vadovai N. Wasagoj. Iš kairės — komend. R. Vaštokas, V. Vasiliauskas, Tėvas G. Kijauskas, SJ, B. Sakalauskas ir kt. Nuotr. Vyt. Bubelio

Ar gerai, kad lietuviai partizanai kovojo?

Vadovavo MILDĄ GRUŠAITĖ

Visi sutikome, kad kova buvo būtina, nes parodė pasauliui, jog lietuviams laisvė yra svarbi. Tačiau mes turim su kovos būvimu ir reikšme supažindinti

daugiau žmonių, nors ir skleistume senas žinias ir jau mirusių vardus.

Kaikas prasitarė, kad apie partizanų būvimą užtenka kalbėti ir jaudintis, bet po tolimesnių diskusijų tai paneigėm.

Kalbėdami apie Amerikos vietą partizanų kovose, sutikome, kad Amerika turi rūpintis savais politiniais reikalais. Viskelto Amerika, būdama vakariečių fronto vadovė, yra įpareigota ginti Vakarų laisvę. Mes norėtume, kad Amerika iškeltų Lietuvos klausimą Jungtinėse Tautose.

Kilo klausimas apie mūsų prisidėjimą prie partizanų kovos. Kadangi paskutiniu metu Lietuvoje vyksta ne tiek fizinis, kiek dvasinis naikinimas, tai mums reikia griebtis dvasinių priemonių ir sąmoningo veikimo kaip lietuvių.

Aptardami moters vietą rezistencinėse kovose, iškelėm jos rolę kaip motinos, kuri įdiegia laisvės dvasią vaikui; kaip ryšinininkė, kuri parūpina partizanams maisto, drabužių, dokumentų; kaip atsisaukimų ir laikraštelių platintoja, kaip slaugės, kovotojos šalia partizanų ir kankinės.

M. LIETUVOS KOVOTOJO DUKRA ELZĖ JANKUTĖ

DR. M. ANYSAS

Minime panelės Elzės Jankutės 70 metų sukaktuves, nors jos tikroji gimimo diena buvo kiek ankščiau. Ji yra gimusi Bitėnuose, ten pat, kur ir visiems labai gerai žinomas jos tėvas Martynas Jankus, akivaizdoje senojo padavimų apipintojo Rambyno, kuris per daug šimtmečių iki šiol liko laisvų lietuviškų giminių simboliu.

Negalima kalbėti apie mūsų solenizantę, nepaminėjus jos tėvo Martyno Jankaus, kuris savo ilgame ir nuotykių pilname gyvenime nuo pat pirmųjų iki paskutinių dienų veikė lietuvių tautinėje dirvoje. Jis kartu su kitais bendraminčiais čia kūrė Lietuvos laisvės pamatus. Jo gyvenimo rodyklė buvo abiejų lietuviškų kraštų gyventojų tautinis atbūdimas, jų laisvės atgavimas ir jų susijungimas į vieną politinį vienetą. Jis budino Mažosios ir Didžiosios Lietuvos gyventojų masės žodžiu ir raštu, priešio prie to, kad mažlietuviški politiniai atstovai pateko net į vokiečių ciosrystės ir Prūsijos karalystės sąjungą, ir ten, kaip pvz. kunigas dr. V. Gaigalaitis, jame išbuvo atstovu nuo 1903 iki 1918 m. Jokia pasaulinė jėga negalėjo nustelbti M. Jankaus noro pasiekti Mažosios Lietuvos dalies, vėlesnio Klaipėdos krašto, prijungimo prie Lietuvos. Todėl ne be pamato mūsų solenizantės tėvas buvo pavadintas Mažosios Lietuvos patriarchy. Jo gyvenvietė Bitėnuose, prie Rambyno kalno, buvo daug dešimtmečių savo rūšies "Mekka" lietuvių tautos atbūdinimo ir nepriklausomybės atgavimo veikėjams.

Sakoma, kad žymūs tėvai savo darbais dažnai nustelbia savo vaikų veikimą, kad nieko nebelieka apie juos kalbėti. Bet šiuo atveju mūsų solenizantės tėvas ejo greta jos tėvo ir dažnai vienas kitą papildydavo. Jeigu patriarchas buvo vaidila, kuris uždegė tautinę ugnį, tai jo dukterė Elzė buvo ta senųjų laikų vaidilutė, kuri ją saugojo.

Panelė Elzė yra gimusi 1894 m. liepos 16 d. Jos motina buvo Anė Puknikė iš Pilkalės. Gausi buvo Jankų šeima — 8 vaikai. Jos motina mirė 1913 m. Elzė jau paugėjus. Nuo to laiko ji perėmė Bitėnų šeimininkystę ir dirbo visą laiką, kol Jankų šeima gyveno Bitėnuose.

Jau I D. kare žiaurus likimas ištiko Jankų šeimą. Užėmus rusų kariuomenei jų kraštą, Jankų šeima buvo su daugybe kitų vietinių gyventojų deportuota į Rusiją ir apgyvendinta už Volgos. Įprasta maskoliška tvarka, visa šeima buvo išskirstyta, 1915 m. ten mirė jų senelis Martynas ir jauniausias 4 metų sūnus Endrius. Kitas sūnus Nikas žuvo 1918 m. fronte. Karui baigiantis, patriarchas savo lėšomis grįžo namo jau 1918 m. birželio mėn., o panelė Elzė su šeimos likusia dalimi — 1918 m. pabaigoje.

Vos sugrįžęs, patriarchas pradėjo veikti. Buvo įsteigta Mažosios Lietuvos Taryba. Įvyko Klaipėdos krašto atskyrimas nuo Vokietijos. Lankėsi pas jį daug pažįstamų ir svetimų. Solenizantė visą laiką liko namų šeimininke. Atėjo sukilimo metas. Ji priklausė Bitėnų šaulių būriui. Nors solenizantė pati nedalyvavo su ginklu rankose, bet aktyviai prisidėjo prie sukilimo, iš tam tikrų vietų pirkdama ir dalindama ginklus tiems, kurie žygiavo Klaipėdos link.

Po Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos Bitėnų lankėsi, kurie žymesni asmenys atvykdavo, solenizantė atsakė: paklausk, kas neaplanke Bitėnų? Atrodo, kad tik Lietuvos prezidento truko. Bitėnuose lankėsi visi gubernatoriai nuo pirmojo iki paskutinio. Ekskursijų eilės nenutrūko. Dalyviai nerėjo pamatyti Rambyną ir patriarchą. Visos ekskursijos buvo priimtose Bitėnuose, nežiūrint jų pasaulėžiūros ir pagal išgales mūsų solenizantės pavaišintos. Bitėnuose esančioje garbės knygoje buvo šimtai garbingų pavardžių, jų tarpe ir japoniškoms raidėms įrašas japonų atstovo Lietuvoje Sigimura, kuris su užsienių reikalų ministerijos vedama ekskursija buvo pasiekęs Bitėnus ir panelės Elzės buvo pavaišintas. Ryšium su veikla šaulių eilėse,

nekantrumu juodu laukė sutarto ženklo iš Kauno radijo stoties: "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka". Galiausiai teko šį signalą išgirsti; reikė tėvas buvo laimingai pasiekęs Kauną.

Daug pavojų solenizantei ir jos broliui Kristupui teko pergyventi karo metu. Einant karui prie galo, 1944 m. spalio 7 d. vokiečių Gestapo jėga išvarė Jankų šeimą ir kitus Bitėnų gyventojus iš jų gyvenviečių kelionei į Vokietiją. Kas nenorėjo išvykti, buvo grasinamas sušaudyti. Per Bartensteina ir Mecklenburgą Elzė su serganciu tėvu atsidūrė Flensburge, kur patriarchas mirė ir buvo palaidotas. Vokietijoje 1952 m. mirė ir ten buvo palaidotas jos brolis Martynas, kuris iki II D. karo buvo vandens kelių meistras Dravernoje, Klaipėdos apskrityje.

1951 m. mūsų solenizantė atvyko su broliu Kristupu ir seserimi Edda į Kanadą. Sesuo Urtė apsigyveno Čikagoje. Ir čia solenizantė nenustojė tautiškai veikti. Visuose lietuviškuose parengimuose ji aktyviai reiškiasi. Ji neužmiršo ir savo senųjų organizacijų. Ji ir dabar yra Martyno Jankaus, Brocktone, ir Pūtvyo šaulių būrio Toronto garbės narė; Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio Toronto skyriaus vicepirmininkė, Evangelikų Moterų Draugijos ilgametė pirmininkė ir dabar išrinkta garbės pirmininkė. Toliau ji yra Mažosios Lietuvos Moterų Ratelio ilgametė pirmininkė iki šios dienos ir tradicinio šūpinio iniciatorė.

Mes visi linkime mūsų didžiai gerbiama solenizantei geros sveikatos ir ilgiausių metų. To paties linkime ir jos broliui Kristupui, sūnui garsiojo patriarcho, kuris kartu su savo šeima ir seserimi pergyveno visas Jankų šeimos likimo skirtas linksmas ir sunkias gyvenimo valandas.

Sesuo Domininka (Kliukaite) priima motinos palaiminimą prieš pirmuosius vienuolinius įžadus Putname, Conn.

Mokiniai pasisako

Lietuviška mokykla — ne baudžiava

Prasideda mokslas visose šeš-tadieninėse lietuviškose mokyklose. Jų yra beveik visose kolonijose. Vienur mokinių skaičius siekia 600, kaip Toronto, kitur, mažesnėse kolonijose, lietuviška mokyklą lanko tik 6 mokiniai. Bet mokomasi rūpinasi. Visi tomis mokyklomis rūpinasi, nes jų svarba neabejotina.

"Žasies penėjimo" metodas

Norėtusi bent trumpai išpačieninę mokyklą pažvelgti iš pačių mokinių pusės. Visi tėvai žino, kaip daugumas vaikų tos mokyklos nemėgsta. Žinoma, tai dar nieko nepasako. Vaikai iš viso apie ateitį negalvoja ir jeigu nebūtų verčiami, tai daugumas į jokią mokyklą neitų. Betgi negalima užsiverti siena nuo paties jaunimo ir į juos visiškai neatsižvelgti. Galima tas pačias žinias perduoti vienaip ir kitaip. Dage-lis vyresniųjų mokytojų gina "žasies penėjimo" metodą. Esą reikiu eiti, bet norėčiau, kad ji būtų idomėsnė. Mažesnieji lietuvių kalbą labiau pamėgtų, jeigu būtų lietuviškų komikų...

Mokinių pasisakymai

Leiskime pasisakyti pačiam jaunimui. Kanados ateitininkų vasaros stovykloje buvo paskleista anketa apie lietuvišką mokyklą, kur, nepasirašant pavardės,

stovyklautojams reikėjo parašyti savo nuomones. Jaunesniųjų grupė, iki 13 m. amžiaus, beveik visi parašė neigiamai, esą mokyklos nemėgsta. Daugelis jų net neaiškina kodėl. Jie eina tik todėl, kad tėvai verčia.

Vyresniųjų pasisakymai yra skirtingi. Daugelis jų supranta, kad lietuviška mokykla yra reikalinga, daugelis pasisako mėgstą atskirus dalykus, kaip istoriją ir kt., bet beveik visi... kritikuoja mokytojus.

Vienas 16 m. berniukas rašo: "Lietuvių kalba yra labai svarbi. Bet man ten nuobodu. Dažnai visą valandą praeidinė besiklausydam, kaip kitas vaikas stenedams linksniuoją "medis"... Lietuviška mokykla turėtų būti arčiau angliško mokyklų standartų."

Kitas 15 m. berniukas sako: "Lituanistinė mokykla, mano manymu, yra labai naudinga. Aš noriu eiti, bet norėčiau, kad ji būtų idomėsnė. Mažesnieji lietuvių kalbą labiau pamėgtų, jeigu būtų lietuviškų komikų..."

14 m. mergaitė: "... Mūsų mokytojas, vietoje kad mokytojų, nors, visą laiką mus bara ir šaukia, kad mes niekam neteikiame, kad mes blogi lietuviai ir pan. Kokia man nauda iš tokių pamokų? Tą (Nukelta 1 psl.)

jaunimo aktualijos

LIETUVIAI STUDENTAI DISKUTUOJA

Studentai ateitininkai S. Amerikoje savo sueigose ir stovyklose diskutuoja įvairius klausimus. Čia pateikiame keletą diskusijų santraukų, iš kurių matyti dabarties mūsų studentų galvoseną. Redakcija.

Kodėl žmonės stato sienas, o ne tiltus?

Vadovavo ŽIVILĖ SLEKYTĖ

Pirmiausia aptarėme "sienos" sąvoką. Siena simbolizuoja konfliktą tarp dviejų žmonių. Ji iškyla tarp jaunesnių draugų, kai vienas geriau mokosi ar vienas kas geriau pasiseka. Tarp kitų sienos kyla dar žmonėms nesupažinus — vien iš girdėtų blogų nuomonių apie žmogų.

Sienos kyla dėl žmonių jautrumo ir baiminimosi, kad žmonės juoksis iš mūsų silpnybių. Tačiau mes neturėtume bijoti pasauliui rodyti tą vidurinį "aš". Kartais reikia turėti sieną, kaip šarvą, kuris apsaugo mus — ypatingai išėjus į verslo pasaulį.

Sutarėme, kad tiltas yra draugystė — dviejų žmonių susitikimas ir supratimas vienas kito. Meilė, kuri išauga iš draugystės,

kyla, kai žmogus gali priimti visas savo ir kito silpnybes. Mums reikia daug daugiau tiltų pasaulyje, nes mažai žmonių yra tikrai laimingi.

Yra sunku išugdyti tikrą draugystę tarp moters ir vyro. Daug lengviau tos pačios lyties asmenims susidraugauti, nes dažnai žmonės mano, kad vyro ir moters susipratimas ir buvimas kartu jau reiškia meilę.

Vienas diskusijų dalyvis pareiškė, kad kiekvienas žmogus stato sienas tarp savęs ir kitų, tačiau vienos sienos yra tvirtesnės, kitos silpnesnės. Dar kitos sienos turi langus, pro kuriuos kiekvienas žmogus ką nors skirtingo mato.

Kodėl studentijoje pirmąją tikslieji mokslai?

Vadovavo KESTUTIS GIRNIUS

Mūsų būrelis pasižymėjo gan karštom diskusijom. Viskelto priejome prie šiokių tokių išvadų. Buvo lengva nustatyti, kad daug daugiau studentų domisi tiksliais mokslais, o ne humanitariniais. Radome daug priežasčių šiam palinkimui: tiksluosius mokslus.

1. Tėvai stumia. Po Lietuvos okupacijos, humanitarai, kurie pabėgo iš Lietuvos, turėjo dirbti fabrikuose. Inžinieriai ir medicinos daktarai galėjo tęsti toliau savo profesijas. Tėvai ši reikšmę dar ir dabar pergyvena.

2. Baigęs tiksluosius mokslus studentas gauna darbą su geresniu atlyginimu.

3. Lietuviams, kaip ir vokiečiams, labai patinka titulai, pvz. inžinieriaus, daktaro...

4. Humanitariniai mokslai

yra sunkesni už tiksluosius, nes reikia daug mąstymo. Formulų išmokimo ir jų pritaikymo nepakanka.

Buvo taip pat nutarta, kad lietuvių visuomenei reikia daug humanitarų, nes jie gali mums geriau išaiškinti mūsų likimą, mūsų tremtį ir mūsų pareigas savo tautai bei tėvynei. Taip pat būrelio dėmesys buvo atkreiptas į daktarus Damušį ir Liulevičių, kurie baigė tiksluosius mokslus reikišiai lietuvių visuomenėje savo humanitariniu išsilavinimu.

Sis būrelis pranešimas buvo sąmoningai kontraversinis, nes mes norim išjudinti žmones, kad jie domėtųsi svarbesniais klausimais — bendru mąstymu ir minčių išreiškimu.

Taip kalbėjo poetas Bradūnas

Sociali ir skaniai pavalgė pusryčius išėjome pasigėrėti Dainavos tyru oru ir šildančia saule. Dešimtą valandą buvom varpo sušaukti poeto Kazio Bradūno paskaitai "Dviejų kartų santykiavimas". Savo kontroversinės paskaitos perdavimu poetas nuo pačių pirmų žodžių užimponavo savo publikai. Poetas pareiškė, kad santykiavime nei jaunoji karta turi prisitaikyti

prie senosios, nei senoji atsiskirti savo nuomonių ir sekti jaunąja. Jaunoji karta turi statyti ant senosios pagrindu, o senoji neturi, be atodairos kritikuoti jaunosios sumanymus. Poetas Bradūnas pastebėjo, kad ateitininkuose tas santykiavimas tarp sąjungų gražiai pasireiškė. Paskaita buvo užbaigta pastaba, kad mūsų karta nebūtų paskutinioji aktyvioji lietuvių karta.

PRANEŠIMAS

VISIEMS ONTARIO GYVENTOJAMS APIE PRAPLESTĄ FIZIOTERAPIJOS TARNYBĄ

Nuo 1964 m. rugšėjo 14 d., pirmadienio imtinai, Ontario provincijos gyventojai turės teisę gauti be jokio mokesčio sveikatai reikalingą fizioterapijos gydymą teikiama privačiai Ontario provincijoj praktikuojančių registruotų fizioterapininkų, kurie dalyvauja praplestoje fizioterapijos tarnyboje, tvarkomoje Ontario ligoninių komisijos. Gydymas turi būti prirašytas pilnai kvalifikuoto gydytojo ir atliktas fizioterapininko arba jo tiesioginėje priežiūroje. Maksimalinis gydymo laikotarpis gali būti duodamas iki 3-jų savaitių, nebent ilgesnis laikas būtų gydytojo prirašytas.

GYDYMAS NAMUOSE

Jei, gydytojo nuomone, pacientas negalėtų lankytis fizioterapininko įstaigoje, gydymo išlaidos būtų padengtos ir paciento gyvenvietėje, tačiau tokiu atveju fizioterapininkas galėtų imti vieno dolerio mokesį už vizitą iš paciento ar pacientų, nežiūrint koks pacientų skaičius būtų aptarnautas vizito metu.

Pagrindinis šios papildomos tarnybos tikslas įgalinti ligonius pasinaudoti kaip galint veiksmingiau turimomis fizioterapijos priemonėmis. Visa tai bus finansuojama federacinės valdžios ir Ontario provincijos.

Kaikurie fizioterapijos patarnavimai pagal šį planą neteikiami. Jie gali būti gaunami privačiai susitarus su fizioterapininku.

ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION
TOTRONTO 7, ONTARIO

SUPERTEST SERVICE STATION

Savininkas VYTAUTAS (Vic) DOBILAS
KVALIFIKUOTAS AUTO MECHANIKAS

2395 Bloor St. W. • Toronto • RO 9-6237

SUPERTEST
ALL CANADIAN
GAMINIAI

GAZOLINAS, TEPIMAS, ALYVOS KEITIMAS IR VISI ĮVARIJ RŪŠŲ AUTO MECHANINIAI PATAISYMAI. VISI APYLINKES LIETUVIAI MALONIAI Kviečiami PASINAUDOTI SAVŲJŲ PATARNAVIMU.

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai; spindulinės ir garų vonios. Gydymieji judesiai ir psichologinė terapija.

460 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel. LE 3-8008

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

Naujoviškas Kristaus pavaizdavimas

Viskas vyksta Brazilijoje, nedideliame Belo Horizonte mieste. Didžiulis 16.000 vietų futbolo stadionas. Jis pilnas žmonių. Aplink tyla ir visur tamsu. Staiga iš visų kampų pasipila šviesos raketos, apšviečiančios visą stadioną ir per garso vaminius pasigirsta balsas: "Dėmesio Belo Horizonte! Dėmesio Brazilija! Pradedame **Cristo Total**." Cristo Total yra Kristaus kancijos vaizdavimo pavadinimas. Jis vienintelis toks visame pasaulyje, daug ką sukrečia, daug kam atrodo kaip įžeidžiantis religinius jausmus. Visas pastatymas betgi yra organizuojamas vienos katalikų seselės Benediktos, 43 m., gimusios Suomijoje.

Stadijono centran atvirame balte automobilių įvažiuoja Pontijus Pilotas, lydimas policininkų ant motociklų. Kristų vaizduoja 42 mergaitės, apsirengusios baltomis ilgomis suknelėmis. Visą laiką girdisi "rock n' roll", tango ir tvisio muzika.

Vietoje teisiama Kristaus yra teisiama visa susirinkusi publika. Pirmojoje stadijoje radijo reporteris kartu su Pilotu klausia garbingus miesto piliečius, ar Kristus (šiuo atveju žmonės) yra kaltas. "Jis toks nemodernus" — atako viena ponja. "Jis yra nusistatęs prieš ištuokas." Fabriko sa-

vininkas teigia, kad Kristus turėtų būti nuteistas, nes jis yra už pelno su darbininkais dalinimasis ir už trumpesnę darbo valandą.

Seštojoje stadijoje girdisi Veronikos balsas, kuris siūlosi nušluostyti prakaitą tų, kurie neša kryžių. Visa nelaimingųjų minia išbėga priekiu, tarp jų kalnys ir netekėjusi, laukianti kūdikio, moteris. "Nušluostyk mano veidą, veidą moters, kuri savo iščioje nešioja kūdikį, neturintį tėvo." Prisiartina bedarbis darbininkas, miesto tarnautojas ir prostitutė. "Nušluostyk mano veidą... kodėl žmonija neleidžia man išeiti iš to purvo."

Dešimtojoje stadijoje, kai Kristus turi būti išveiktas iš drabužių, pasirodo stadijono šone būrys žiūriai atrodančių Brazilijos ūkininkų. Jie tylėdami stebi, kaip karnavalo aktoriai šoka sambą, mėtė "confeti". Iš sambos staiga visi persimeta į tvistą.

Pagal visą žmonių yra nukryžiuojama. Visi 720 artistų sudaro milžinišką kryžių ir nešdami uždegtus fakelus žygiuoja pagal populiaraus maršo (Colonel Bogey) melodiją.

Sesuo Benedikta sako, kad visas pastatymas nėra religinis. Tikrumoje tai yra socialinė kovą prieš pasaulio neteisybę. Ji nori

parodyti, kad Kristus nemirė prieš 1900 metų. Jis dar yra gyvas šiandien kiekviename žmoguje.

Vietinis vyskupas jai davė leidimą panašų pastatymą organizuoti, pareikšdamas, kad galetų būti dar stipresnis.

Pasisekimas buvo toks didelis, kad ir kiti miestai norėtų panašų vaidinimą matyti. Nevienas, atitolems nuo Bažnyčios, pamatęs tą vaidinimą, vėl grįžo. Tie momentai ir teikia seselei Benediktai daugiausia laimės. Atsiranda betgi kritikų, kurie sako, kad su "cha-cha" muzika ir dangu nenuvesi, tačiau juk ir viduramžių muzika ne visada pasiekia modernios širdies gelmes. V. K.

Taip studijavom gamtą vasaros atostogų metu, o dabar — mokykloje.

Moderni mergaitė veidrodyje

Jau ne kartą pastebime ir spaudoje keliame, kad mūsų liuanistinio ugdymo sistemoje kažko trūksta. Tą faktą vaizdžiai patvirtina skaičiai: tūkstančiai vaikų lanko liuanistines pradžios mokyklas, bet tik šimtai lieka vieniokiam ir kitokiam augštesniai lit. švietime, ir tik dešimtys po mokyklų baigimo aktyviai įsijungia į lietuviškąjį darbą. Matydami tokius faktus, sielojamės ir teisinamės, kad darome, ką galime. Tiesa, daug darome, bet dar daug kas galėtų būti ir padaryta. Per išsą pirmąjį naujųjų ateivių gyvenimo Amerikoje dešimtmetį beveik visą savo dėmesį buvome sukoncentravę į pradžios mokyklų lit. švietimą. Paauglių (teenager) jaunimą buvome lyg pamiršę. Tai ir yra viena augščiau minėtų liudnų statistinių duomenų priežasčių.

Pagrindinis dalykas, kurio paauglių atžvilgiu n e p a d a r ė m e anksčiau ir beveik nedarome dabar, yra jų dvasios gyvenimo, jų pažiūros ir pasaulio ištyrimas. Mums, vyresniems, vis atrodo, kad mūsų vaikai yra tokie, kokie patys buvome prieš keliasdešimt metų. O jei jie tokie neatrodo — pykstame, baramės ir baudžiame. Iš tikrųjų, ne tik paaugliai, bet ir mes patys nebesame tokie, kokie būtume buvę, jei gyventume Lietuvoje. Deja, patys savęs nematome, o į paauglių problemas nesirūpame gilintis. Tai ir yra viena paauglių tragedijos priežasčių.

Sia temą autorių paskirsto į poskyrius, kaip mergaitės santykis su tėvais, draugais ir draugai, pasisekimo paslaptys, meilė — tėvams, berniukui, tėvynei ir Bažnyčiai, gyvenimo kelių pasirinkimas. Šiuose pagrindiniuose poskyriuose įpinta visa eilė konkrečių temų, kaip sesers ir brolio draugystė, "dėtai" — laikini ir "amžini", puošimosi skonis, svoris, rūkymas, alkoholio vartojimas, plepumas, noras "bosausti", universitetas ar vedybos ir eilė kitų. Į visų tų temų nagrinėjimą autorius eina moderniu metodu — pirmiausia atskleidžia mergaitės sielos kampelį, leidžia jį pažiūrėti ne tik kitiems, bet ir jai pačiai, o paskui jau seka bendros diskusijos ir galimos išvados.

tragedijos šeimose ir visuomenėje.

Su tokiomis mintimis tenka pasitikti seniai lauktą pirmąjį žingsnį, praskleidžiantį paauglių dvasinio gyvenimo uždarą kraštą, kun. St. Ylos veikalą "Moderni mergaitė", skirtą paauglės problemoms nagrinėti ir šviesesniems keliams nurodyti.

Jau pats veikalo pagrindas yra giliai teisingas. Liuanistinis ugdymas yra idealistinis darbas. Kad vaikas, ypač paauglys, galėtų tinkamai liuanistinio ugdymo pradus pasisavinti, savo dvasioje turi turėti idealizmą. Be idealizmo, liuanistinis švietimas lieka tik įkūrus mokymasis, kuris tuoj užmirštamas, kai tik nustojama lankyti mokyklą. Bet idealizmas, savo ruožtu, yra eilės dvasinių vertybių išdava. Ir taip, įsiekiojimas paauglių lit. švietimo nesėkmės priežastis veda mus prie žastis, kodėl mūsų paaugliuose trūksta idealizmo, ir toliau — į peržvalgą mūsų paauglių dvasios vertybių, kuriomis idealizmas remiasi. Tai ir yra pagrindinė "M. M." tema.

Sia temą autorių paskirsto į poskyrius, kaip mergaitės santykis su tėvais, draugais ir draugai, pasisekimo paslaptys, meilė — tėvams, berniukui, tėvynei ir Bažnyčiai, gyvenimo kelių pasirinkimas. Šiuose pagrindiniuose poskyriuose įpinta visa eilė konkrečių temų, kaip sesers ir brolio draugystė, "dėtai" — laikini ir "amžini", puošimosi skonis, svoris, rūkymas, alkoholio vartojimas, plepumas, noras "bosausti", universitetas ar vedybos ir eilė kitų. Į visų tų temų nagrinėjimą autorius eina moderniu metodu — pirmiausia atskleidžia mergaitės sielos kampelį, leidžia jį pažiūrėti ne tik kitiems, bet ir jai pačiai, o paskui jau seka bendros diskusijos ir galimos išvados.

Visos autorius mintys giliai išgyventos ir įtikinančiai perduotos. Knyga daugiausia remiasi tikrai geromis mergaitėmis, ypač Putnamo seselių bendrabučio auklėtinėmis, kurios ir rimtas knygas paskaito, ir su problemomis pas kapelioną ateina. Didelė paauglių mergaičių dalis tokomis geromis nuotakomis negyvena. Ne dėl savo kaltės — tokių nuotakų joms nesudarė nei šeima, nei liuanistinė mokykla, nei juo labiau aplinka. Ir taip nemaža mergaičių dalis šios puikios knygos neperskaitys. "Kodėl?" — klausiau kelias, kurioms buvau knyga davęs. Iš atsakymo supratau, kad net ir lengva autorius naudoja forma joms dar atrodo persunkti, "perdaug filosofijos", kaip viena pasakė. Atrodo, kad knyga būtų mergaičių daugiau skaitoma, jei tos pačios mintys būtų įvilktos į "true stories" formą.

Vis dėlto žymus skaičius mergaičių šią knygą perskaitys. Dar daugiau skaitytojų ji susilauks, bent turėtų susilaukti, iš tėvų, mokytojų bei kitų auklėtojų pusės, iš asmenų, kurie kasdien konkrečiai susiduria su mergaičių paauglių problemomis. Jiems šioji knyga yra tikroji šviesa, kurios jiems šiame kontinente labai trūksta.

Linkėtina gerb. autoriui testis šios krypties darba ir toliau. Įdomu, ar reikės vėl visą dešimtmetį laukti, kol kas nors parašys panašią knygą berniukams, kurie, be to, klaidžioja dar didesne prieblandoje, negu paauglės mergaitės.

St. Yla, MODERNI MERGAITE. Immaculata Press Putnam, Connecticut. Viršelis ir iliustracijos dail. Nijolės Vedegytės-Palubinskienės. 1964 m., 290 psl. A. R.

Gyvenimas filmuose

Kelionės Viduržemio jūroje

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

"Mediterranean Holiday". Virš dviejų valandų besitęsias filmas plačiame ekrane pateikia eilę puikių gamtovaizdžių iš Portugalijos, Jugoslavijos, Egipto, Libano, Turkijos, Graikijos, Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos. Bendra jungtis palaikoma Burl Ives gana monotoniškais komentarais, ir kuriuos retkarčiais įterpiama jo paties ar Katarina Ranieri išpildomos dainos.

Svedų prekybinio laivyno trisdešimties burinis laivas "Flying Clipper" priima 20 svedų jaunuolių į ilgą atostogų kelionę Viduržemio jūroje. Praplaukiant atskirus kraštus, sustojimų progomis šalia gamtovaizdžių pateikiama ir keletas būdingesnių vietos papročių ar gyvenimo įvykių. Lėta filmo eiga kiek paįvairina kuprunarių dvikova, automobilių lenktynės Monako valstybėlėje ir Didžiosios savaitės procesija Sevilijoje.

Nuostabią žavi spalvota fotografija. Šis daugiau turistinio pobūdžio filmas tinkamas visiems, tačiau mėgstantiems veiksmingus ir įtampus filmus šia proga teks nusivilti.

"I'd Rather Be Rich". Filmo scenarijams ir pagrindinėms veikėjų drabužiams nepagailėta išlaidų ir turtingo puošnumo, bet pats filmas tiek meniniu apipavidalinimu, tiek artistų vaidyba pasirodo tikrai skurdus. Mirštą milijonierius rūpinasi, kad antkė susirastų tinkamą vyrą, gį jį pati neapsisprendžia tarp dviejų kandidatų.

Sandra Dee kaip globiojamoji anukė pasirodo tikrai menkai. Ji savo vaidyba nei kiek nepakyla nuo Gidget serijoje turėtų vaidmenų. Andy Williams, pirmą kartą pasirodydamas filme, turi progą padainuoti vos trejetą dainų.

Robers Goulet, sėkmingai pasirodęs muzikiniame veikalė "Camelot", turi progos savo balsą parodyti vien pradinės filmo minutės. Kaip pirmo jo filmo "Honeymoon Hotel" atveju, taip ir šį sykį, Goulet vaidyba šalta ir dirbtinė. Filmo baigiamos scenos ligoto senelio vaidmenį Maurice Chevalier su užuojauta žvelgia į pasimetusius jaunuosius veikėjus. Tik užuojautos jie gali susilaukti ir iš žiūrovų pusės.

Suaugusiems ir vyresniam jaunimui.

"That Man From Rio". Tai yra retai pasitaikantis deimantukas tarp eilės blankių komišku filmų. Paslaptingas kaip seklių filmų herojus, galingas ir vikrus kaip Tarzanas, prancūzų atostogaujantis lakūnas vežasi savo sužadėtinę, kuri yra patekusi į paslaptingo turto įsėkotojų rankas. Nuo Pariziaus iki Brazilijos džiuglių tenka nugaleti įvairiausias kliūtis ir pasinaudoti įvairiausiomis susisiekimo priemonėmis.

Prancūzų režisiorius Philippe De Broca sumaniai išveda Jean Paul Belmondo per eilę tikrai pagaujančių situacijų. Šis gį savo vaidmenį atlieka pasigėrėtinai.

Bejieskant pagrobėjų ir pagrobosios, susidaro eilė progų spalvota fotografija pateikti eilę Brazilijos gamtos bei naujosios sostinės Brasilia modernių pastatų vaizdų.

Suaugusiems ir vyresniam jaunimui.

"Black Like Me". Stengdamasis geriau suprasti ir įsijausti į negrų padėtį, žurnalistas iš Texas išvyksta porai mėnesių į Alabamą, Louisianą ir Georgiją valstias, prieš tai su gydytojo pagalba patamsinęs savo kūno spalvą. Filmas paruoštas pagal John How-

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

STUDIJOS APIE SEINŲ APSKRI-

TI — "Materijaly do dziejow ziemi Sejnenskiej". Praca zbiorowa pod redakcją Jerzego Antonosiewicza. (Prace Białostockiego Towarzystwa Naukowego Nr. 1). Białystok 1963. 436 psl. "Medžiaga Seinų apskrities istorijai" — studijų rinkinys skelbia daug naujų faktų iš šios lietuvių ir lenkų kalbų susidurimo srities. Jerzy Wiśniewski rašo apie gyventojų kūrinius istorijai Seinų apskr. nuo XV iki XIX a. (psl. 9-22). Stan. Herbst trumpai analizuoja Seinų miestelio išplanavimo schemą. Nepaprastai įdomi Tad. Zdanczewicz studija apie Seinų apskr. lenkų kalbos tarmes: pasirodo, kad Seinų apskr. lenkiškai kalbą gyventojai vartoja labai daug lietuviškų žodžių; psl. 233 pateikiamas žemėlapis lietuvių-lenkų ribos, čia Seinų apskr. padalinta į dvi dalis (psl. 231-266). Seinų domininkonų bibliotekos ekslibriso iš XVIII a. kilmę išaiškina T. Przykowski, nurodydamas į panašų ekslibrisą raizytą vilniečio Pr. Balcevičiaus. Apie Simaną Konarskį, Seinų mokyklos auklėtinį, rašo — M. Wierszchowski, o St. Kolabinski apie valstiečių bruzdėjimą 1905-07 m. Suvalkioj ir Seinų apskr. (psl. 321-352). Lietuvos laisvės kovas paličia P. Losowskio studijoje apie Seinų apskr. valstybinio priklausomumo klausimą 1918-1920 m. (psl. 353-382). Visų studijų santraukos anglų ir rusų kalba. (rs).

BR. KVILKIO didžiojo veikalo "Mūsų Lietuva" II t. numatomas išleisti ateinančiomis Velykoms.

DAIL. A. TAMOSAITIENĖS kūrinių paroda rengiama Klevelande rugsėjo 28 — spalio 4 d. Ciurlionio ansamblio namuose. Bus išstatyta: 20 guašų, 30 aliejinų paveikslų, 7 kilimų, 3 tapai taut. drabužių, įvairios prijuostės — suvalkiečių, žemaičių, augštiečių, klaidiečių, vilniečių. Parodos katalogo įvadė A. Vyt. Jonynas, montrealietis, apie A. Tamosaitienės kūrybą: "Egzaltuota spalvų polifonijs, pasikartojantys jų akordai, konvulsinis linijų ritmas, linijų, kurios kryžiuojasi, spinduliuoja ir persilaužia, audžia audinį, kuris yra daugiau negu materija, kuris rezonuoja savitu skambesiu ir kuriuo dailininkė pakyla virš savęs."

DAIL. V. PETRAVICIAUS darbų paroda atidaryta rugsėjo 15 d. Čikagoje 4192 Archer Ave. Išstatyta 15 naujų kūrinių.

LIETUVOS UNIVERSITETUS baigusių suvažiavimas įvyko Čikagoj. Aprašymą žiūr. "Čikagos vaizdai ir vargai" skyriuje.

NIUJORKO LIET. VYRŲ CHORAS, koncertavęs L.K. Mokso Akademijos suvažiavime, pakviestas Baltimorėn spalio 24 d.

DAIL. A. TAMOSAITIO kūrinių paroda buvo surengta Otavoje L. B-nės apyl.

VAIDINTOJŲ GRUPE, vad. V. Zukauskio Niujorke, turi paruošiusi gastrolėms A. Kairio 3 v. komediją "Diagnozė". Rugsėjo 26 d. vaidins Baltimorėj, spalio 3 — Filadelfijoj.

SOL. L. SUKYTĖ tęsia muzikos bei dainavimo studijas Toronto un-to muzikos fakultete ir kartu dalyvauja operų pastatymuose kaip solistė.

WERNER BERGENGRUEN, vokiečių rašytojas bei poetas, gimęs Rygoje 1892 m., mirė Baden-Badene sulaukęs 71 metų. Jis buvo konvertitas į katalikybę ir savo kūrinybiniu pašaukimu laikė amžinybės atskleidimą žemiškame gyvenime. Yra parašęs eilę poezijos rinkinių ir romanų: "Der Starost" 1938, "Der Grosstyrann und das Gericht" 1935, "Das Feuerzeichen" 1949 ir kt. Iš rusų k. yra išvertęs keletą dalykų į vokiečių kalbą.

ard Griffin knygą, kurioje jis aprašė savo kelionių įspūdžius ir pergyvenimus. Filme, kaip ir knygoje, gausu pavyzdžių, parodančių fanatizmo bei nesupratimo dozę ne vien baltųjų, bet ir pačių negrų tarpe.

Dirbtiniai patamsėjusio baltosjo žurnalisto vaidmenį atlieka James Whitmore, bet jo sukurtas negro charakteris nėra įtikinantis. Debiutuojantis Carl Lerner režisūra ne kartą pasirodo gana tendencinga. Dėl eilės vulgarumų dialoge filmas toleruotinas vien subrendusiųjų publikai.

Okupuotoj Lietuvoj

OPEROS IR BALETO TEATRAS į sezoną žada pastatyti J. Massenet "Mann", P. Mascagni "Cavalleria rusticana". Baleto mėgėjams numatytas F. Liszt "Šlovės preliudai". Ketinama atnaujinti Ch. Gounod operą "Faustas" ir P. Čaikovskio baleto "Gulbės ežeras". A. Račiūnas baigia kurti operą "Saulės miestas", kurioje vaizduojamas XVII a. lietuvių ateisto K. Lyščinskio gyvenimas. Operas šiuo metu kuria ir kiti kompozitoriai — Ed. Balys, V. Paltanavičius, V. Barkauskas ir J. Gaizauskas. Jų libreto pagrindu yra dabartinis gyvenimas. Jaunas kompozitorius A. Rekašius savajame balete vaizduoja amerikiečių negrų kovą už laisvę ir lygybę. Teatro direktorius kompoz. V. Laurušas nusiskundžia, kad kartais būna mažoka žiūrovų: "Ir apmaudas ima tada, kai spektaklis praeina su kūrybine ugnele, o žiūrovų būna mažai. Tada susimastai, galvoji, kur slėpti to priežastys..."

STYGINIŲ KVARTETŲ tarptautiniame konkurse Liežė, Belgijoj, dalyvavo ir lietuviškas ansamblis, kurį sudaro E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Fiedziūnas ir R. Kulikauskas. 1959 m. Budapešte įvykusiame tarptautiniame konkurse šis liet. kvartetas laimėjo I vietą. Liežė kvartetas atstovavo Sov. Sąjungai. Jį lydojo Maskvos konservatorijos dekanas prof. A. Grigorjanas. Šalia privalomų, M. Voklto, Beethoveno, Brahmo kūrinių atlikas ir lietuvių kompoz. J. Juzeliūno kvartetas re-minor.

KAUNO VIESOJOJ BIBLIOTEKOJ surengtoje literatūrinėje parodoje yra skyrus šiam mieste kadaise gyvenusių asmenų: Adomo Mickevičiaus, Lietuvoje gimusios ir augusios šių dienų Lenkijos kompozitorės Gražinos Bacevič ir norvegų tyrinėtojo F. Nansen, kuris po I D. karo Kaune buvo suaukęs konferenciją belaisvių apskaitai klausimui. Šiam skyriuje pagerbiamas ir vokiečių rašytojas Arnold Zweig, I D. karo metais gyvenęs Kaune ir vėliau sukūręs romaną "Mindaugas II".

ESTŲ CHORVEDŽIŲ CHORAS koncertavo Vilniaus Vingio parko estradoje. Šiam ansambliui vadovauja estų kompoz. G. Ernestsaks. Programos staigmena buvo lietuviškai padainuota J. Karoso daina "Obelė", kuria, žiūrovams reikalaujant, teko pakartoti. Pakartojimui choro dirigavimą perėmė iš publikos tarpo iškviestas dainos autorius.

AKT. JONAS ALEKNA, Panevėžio dramos teatro režisiorius ir meno vadovas, mirė rugsėjo 3 d. Velionis buvo baiges Kauno Darbo rūmų dramos studija. Debiutavo 1941 m. Panevėžio teatro Pogodino pjesėje "Sidabrinis slėnis"; režisoriaus darba pradėjo 1952 m. vaikams skirtose spektakliuose "Juodojo ežero paslaptis" pastatymu. Po poros metų jam buvo suteiktas nusipelnusio artisto vardas, ir buvo paskirtas teatro meno vadovu. Priimtas į kompartiją, daug dėmesio skyrė jaunųjų aktorijų auklėjimui. Panevėžio saviaviekliai kolektyvams ir, savaimės suprantama, "socialistinio realizmo idejiniam grynumui." Paskutinis J. Alekno vaidmuo — Ščiukarių M. Solochovo "Pakeltoji velėnoja". Sirgdamas nepagydoma liga, velionis iki paskutinės gyvenimo valandos nepasitraukė iš scenos, minėtame vaidmenyje juokindamas apie mirtį negalvojančią publiką. V. Kst.

Atsiusta paminėti

Moteris, nr. 4, liepos-rugpjūčio mėn., 1964 m. Turiny: J. M. Matienė, 1944-1964 metai; dr. K. Karvelis, Socialinės problemos; D. Petrutytė, Montessorinė laisvė; S. Butkevičienė, Alkoholio problemos; D. Brazytė, Derliaus rinkėjai. Numeris iliustruotas E. Urbaičio, Rembrant, E. Skapaitės-Rundzaitienės, S. Smalinskienės kūrinių nuotraukos.

Saltinis, nr. 4-17, rugpjūtis 1964 m. Britanijos lietuvių tikiekybės ir tautinės minties laikraštis. Leidžia Šv. Kazimiero Sąjunga. Redakcija ir adm.: 21 The Oval, Hackney Rd., London, E. 2, England.

Eglutė, nr. 7, rugsėjis 1964 m. East Europe, No 9, September, 1964.

LIETUVIAI STALIAI
maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių k o k y b e ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289
ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
Res. tel. LE 6-5363 K. STRIAUPIS Res. tel. RO 3-2032 P. JONIKAS

KELIONIŲ BIURAS

FOUR SEASONS TRAVEL
323 LAKESHORE RD. EAST, Port Credit

V. BAČENAS Visais kelių reikalais, visame pasaulyje maloniai Jums patarnaus.

Tel. CR 8-7261 • Namų LE 6-4681

Perkate naują automobilį?

Pasirinkite sau patogiausią skolos grąžinimo planą...

	12 mėnesių	18 mėnesių	24 mėnesių	30 mėnesių	36 mėnesių
\$ 500	\$ 43.96	\$ 30.04	\$ 23.09	\$ 18.92	\$ 16.14
\$1.000	\$ 87.91	\$ 60.07	\$ 46.17	\$ 37.83	\$ 32.28
\$2.000	\$175.81	\$120.14	\$ 92.34	\$ 75.65	\$ 64.56
\$3.000	\$263.72	\$180.21	\$138.51	\$113.48	\$ 96.84

Į mėnesinius mokėjimus įeina ir 6% metinės palūkanos, be to, patarnavimo mokesčiai ir gyvybės apdrauda už nesumokėtą balansą.

ir tada kreipkitės į Banką

Jei norite pirkti naują automobilį, apsilankykite pas artimiausią Toronto-Dominion banko vedėją. Mažų palūkanų asmeninė paskola iš banko gali jus pasodinti prie jūsų pasirinkto automobilio vairo.

THE TORONTO-DOMINION BANK

Kur žmonės sudaro skirtumą

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

IVAIRIOS SUDETIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRASOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, slėgiškos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 17% svorį grynų svarų.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sėžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turite neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarimais atleityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
849 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT., CANADA
Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALUZA

Lietuvis LAIKRODININKAS

71 BEATY AVE. TORONTO TEL. LE. 3-5116
Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems palium ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, slėbičius žiedus ir kt.

TELEVISION-RADIO-Hi-Fi Service — Dirbtuvė

Tel. 532-7733

Taisome visus modelius T.V., Hi-Fi, Radio, vokiškus stereo, paterfonus, transistorus ir kt. Darbas garantuotas, sąžiningai ir nebrangiai atliekamas lietuvių technika.

T.V. antenos stotoms ir taisomoms. Parduodame vartotas ir naujas T.V. ir H.F.

CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi Sav. R. STASIULIS
1736 Dundas St. W.

Taisom šaldytuvus, skalbimo mašinas, elektrines plytas.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE
Taisome televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatus. Parduodamos lempos ir baterijos. Pritęję specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbals

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

yra vienas greičiausiai augančių visose Kanadoje.

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10-1.30 ir 4.30-7
Antr. 10-1.30
Treč. uždaros
Ketv. 10-1.30 ir 4.30-7
Penkt. 10-1.30 ir 4.30-8
Šešt. 9-12
Sėkm. 9.30-1
Pirmas milijonas pasiektas per 20 mėnesių.
Už indėlius mokamos augštesnės palūkanos — 4½% - 5%.
Asmeninės pask. — 7%.
Mortigėjų pask. — 6½%.
Priedo visi taupytėjai gauna nemokamą gyvybės apdraudą.

999 COLLEGE ST., TORONTO 4. TEL. LE 2-3400

NEPAMIRSKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę patikrinti ir pasitaisyti savo automobilį!

Bill ar Frank, kvalifikuoti mechanikai su malonumu tai atliks.
Paskambinkite ar užvažiuokite į 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Telefonas 531-1305

PLUMBING and HEATING

J. LISIAUSKAS, valdžios pripažintas plombieris, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Telefonas LE. 2-5191

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS

Dundas Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Savininkas STAN MURAS
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių "PARAMA" Kreditinė Kooperatyvė

Būstinė: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario • Telefonas LE. 2-8723

Už sutaupęs moka nuo 4½% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 7%. Už paskolas - mortigėjus — 6½%. Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. Visu narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2.000.00.

Paramos nariai gali būti kiekvienas lietuvis gyvenantis Kanadoje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienį; šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val., o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tikrai pirmadieniais ir penktadieniais.

PARKDALE Benzino stotis - Garažas

Parduodami augštos rūšies British American Oil Co. Ltd. produktai: filtruotas benzinas, alyva ir kit. Baterijos ir padangos garantuojamos 3 metams. Įvairius mašinų pataisymai: tepimas, didelių ir mažų dalių pakeitimai. Darbas garantuotas ir atliekamas patyrusių, valdžios pripažintų mechanikų. Puiki proga pasinaudoti B/A Credit Card privilegijomis.

• Parduodama namų šildymo alyva • Mašinos paruošiamos žiemai • Darbų įkainavimai nemokami • Teikiama vad. "Road Service" 24 val., klausiti Adam RO 6-8503.

PARKDALE B/A SERVICE STATION

1181 Queen St. West (prie Gladstone)

Tel. 535-9468

VERSILAS VEDAMAS LIETUVIŲ

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

RUDENS PARENGIMŲ SEZONAS pradėtas Lietuvos augštesnės mokyklos mokytojų — alumnų suvažiavimu ir Lietuvių Profesorių Draugijos narių posėdžiais. Visa tai įvyko Jaunimo Centre rugėžio 12-13 d. Abiejų suvažiavimų dalyviai su svečiais — apie 200 — susirinko į vakarienę — banketą, kurį suorganizavo Lituanistikos Instituto išdo taryba. Pagrindinė kalbą pasakė iš Vašingtono atvykęs Lituanistikos Instituto pirm. dr. Jonas Balys. Kalbėtojas nupusakojo augštojo švietimo raidą Lietuvoje ir sutojo ties švietimo okupu Lietuvoje, pabrėždamas, jog dabar ten studentų skaičius yra išpučiamas, kadangi į jį įtraukiami ir tie, kurie studijuoja ne-akivaizdiniu būdu. Pasak dr. J. Balio, Vytautas, kuris yra vadinamas Didžiojo, per savo valdymo laikotarpį neįsteigė nė vienos mokyklos. "Mes darome panašius klaidas: per 20 nepriklausomo gyvenimo metų nesugebėjome įsteigti Mokslo Akademijos." Iš-eivijoje didesnių rezultatų galima pasiekti kultūrinės veikla. Nurodė faktus, jog neseniai Vašingtone įvykęs lietuvių politinis kongresas sutraukė tik 500 žmonių, tuo tarpu Niujorko dainų ir taut. šokių šventė — apie 16.000. Be to, apie kongresą Vašingtono amerikiečių spauda nieko nebera, šė, tuo tarpu apie šventę Niujorko laikraščiai atsiliepė gana plačiai.

Kadangi šios paskaitos buvo klausomasi jau pavilgus ir spėjus "išmesti" bent po kelis stiklius, kalbėtojas klausytojai nesistengė atidžiau jį sekti ir šiek tiek trukdė kitais — snibžėjimais tarpusavyje ir pan.

Dr. Balį klausytojams pristatė Lituanistikos Instituto išdo tarybos narys istorikas J. Dainauskas, o vakarienių programai vadovavo tarybos pirm. A. Balūnas.

Dail. V. K. Jonynas pabrėžė, kad teigima "Lietuviai esame mes gime, lietuviams turime ir būt" galėtų pagrįsti kiekvienos profesijos žmonės savo kūrybinį darbą. Dr. J. Meškauskas nusiskundė, kad okupu Lietuvoje literatūra ir istorija yra klastojama, todėl tiems mūsų mokslininkams, kurie gyvena užsienyje, tenka pareiga ją atitaisyti.

Prof. Jakubonis, Liet. Prekybos Instituto dir., sveikino buvusius savo mokinius, o prof. B. Vitkus, Žemės ūkio Akademijos rekt., pažymėjo, kad ta mokslo įstaiga buvo įsteigta ne kalbėtojams ruošti, bet kelti žemės ūkiui; todėl jis apsiėjo be ilgesnių pastabų. Be to, sveikino žodžius tarė: kun. V. Rimšelis, MIC, L. Šimutis, S. Dirmantas ir kt.

Man vis atrodo, jog dar ne pėvelu griebtis gelbėjimo priemonių, tik reiktų, kad atsirastų geros valios žmonių, kurie Jūrų Skautijos tarpe, tiek L.S.S. vadovų eilėse. Reiktų užmirti asmenines ambicijas, simpatijas ar antipatijas ir nuodirdžiai pergalvoti, ar yra prasmė betkokiam skaldymui, ar mums yra nedidelė sąjėklė tarp savęs, ar kai mums rūpi jaunimo ateitis ne tik materialiniu atžvilgiu, bet ir tautiniu. Aš žinau daug geros valios asmenų, kurie mielu noru prisidėtų ir padėtų betkokiai tautinei veiklai, bet dauguma jų yra nusivylę tais, kurie tariamai dalyvauja veikloje, bet iš tikrųjų jų tikslas — pamatyti savo parvėdę laikraštįje arba išgirsti pagyrimų savo adresu. Tuo siekdami tie pseudoveikėjai nesiskaito su kitų nuomone, jei ta nuomone nesutinka su jų nuomone. Neuzmirškime, kad mūsų priešai tik trina rankas girdėdami

Man vis atrodo, jog dar ne pėvelu griebtis gelbėjimo priemonių, tik reiktų, kad atsirastų geros valios žmonių, kurie Jūrų Skautijos tarpe, tiek L.S.S. vadovų eilėse. Reiktų užmirti asmenines ambicijas, simpatijas ar antipatijas ir nuodirdžiai pergalvoti, ar yra prasmė betkokiam skaldymui, ar mums yra nedidelė sąjėklė tarp savęs, ar kai mums rūpi jaunimo ateitis ne tik materialiniu atžvilgiu, bet ir tautiniu. Aš žinau daug geros valios asmenų, kurie mielu noru prisidėtų ir padėtų betkokiai tautinei veiklai, bet dauguma jų yra nusivylę tais, kurie tariamai dalyvauja veikloje, bet iš tikrųjų jų tikslas — pamatyti savo parvėdę laikraštįje arba išgirsti pagyrimų savo adresu. Tuo siekdami tie pseudoveikėjai nesiskaito su kitų nuomone, jei ta nuomone nesutinka su jų nuomone. Neuzmirškime, kad mūsų priešai tik trina rankas girdėdami

Man vis atrodo, jog dar ne pėvelu griebtis gelbėjimo priemonių, tik reiktų, kad atsirastų geros valios žmonių, kurie Jūrų Skautijos tarpe, tiek L.S.S. vadovų eilėse. Reiktų užmirti asmenines ambicijas, simpatijas ar antipatijas ir nuodirdžiai pergalvoti, ar yra prasmė betkokiam skaldymui, ar mums yra nedidelė sąjėklė tarp savęs, ar kai mums rūpi jaunimo ateitis ne tik materialiniu atžvilgiu, bet ir tautiniu. Aš žinau daug geros valios asmenų, kurie mielu noru prisidėtų ir padėtų betkokiai tautinei veiklai, bet dauguma jų yra nusivylę tais, kurie tariamai dalyvauja veikloje, bet iš tikrųjų jų tikslas — pamatyti savo parvėdę laikraštįje arba išgirsti pagyrimų savo adresu. Tuo siekdami tie pseudoveikėjai nesiskaito su kitų nuomone, jei ta nuomone nesutinka su jų nuomone. Neuzmirškime, kad mūsų priešai tik trina rankas girdėdami

Dėmesio namų savininkai!

Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.

BR. AMBAKAS
Tel. LE. 7-2815

APDRAUDA

GYVYBES • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • LIGOS • BONDŲ • GYDYTOJŲ VIZITAI • OPERACIJOS • VAIKAMS MOKSLUI TAUPYMAS • MENESINĖS PAJAMOS IR T.T.

BALIO MASKELIŪNO AGENTŪRA

MEMBER LVA (13 METŲ PATIRTIS)

7 Superior Ave., Room 206A, Toronto 14, Ont. Tel. 251-4864

A & B TAILORS — A. BERESNEVIČIUS

Klientų patogumui persikėlė į naujas ir daug didesnes patalpas. Dabar turi daug didesni pasirinkimų vyrams ir jaunimui išėginių bei sportinių drabužių. Taip pat priima užsakymus ir turi labai didelį pasirinkimą importuotų naujaušiu medžiagų. KAINOS PASIŲTŲ DRABUŽIŲ TIKRAI PIGESNĖS KAIP KITUR. MALONĖKITE ISTIKINTI!

343 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. • LE 1-1432

Dėmesio!

TAISO: ŠALDYTUVUS, SKALBIMO MAŠINAS IR ELEKTRINES PLYTAS. VL. SLENYŠ
BE 9-1659

VALAU FOTELIUS

IR IVAIRIUS KILIMUS. Automatiniams elektriniams valymams. Sutaupau išlaidas gaus ir pradedant kilimams. P. KARALINŠAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

STANLEY WM. FROLICK, B.A.

advokatas
notaras
80 RICHMOND ST. WEST
Telefonas 362-2585
Ištaigoje kalbama ir lietuviškai

John's Flooring

SENOS GRINDYS ATNAUJINAMOS IR IŠLYGINAMOS.
SKAMBINTI EM 8-6575
118½ Robinson St., Toronto 3, Ont.

ATOM ELECTRIC

ELEKTROS RANGOVAS
A. CEPONIS
Visi elektros darbai
Tel. 368-2846. Namų RO 6-8372

A. CIZIKAS

ALFA RADIO & TV
Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165 • 672 LANSLOWNE AVE., TORONTO

Laiškus Lietuvon adresuoti lietuviškai

(Atkelta iš 2 psl.)

privatus pašto siuntinių priėmimo punktai adresuoją su "Lithuania S.S.R.")

Siunčiant telegramus, leidžiama lietuvių kalba.

Ypatingais atvejais galima naudotis telefonu pasikalbėjimams su artimaisiais Lietuvoje.

Lietuvoje dabar nėra apskričių. Jų vietoje — rajonai, rusų įvesti pagal sovietiską sistemą; gubernijų nėra nuo 1918 m.

Taigi, okupu. Lietuonv pašto siuntų adresavimas paprastai yra toks:

Jonui Malėnui
Trakų gatvė 10
LITHUANIA
SOVIET UNIONDanutei Dapšytei
Kairių kaimas
Būblelių valsčius
Kud. Naumiestis, Lietuva
LITHUANIA
SOVIET UNION

Okupantai seka, kad laiškai iš Lietuvos ir laisvąjį pasaulį darytų geresnį įspūdį. Todėl laiškams ir užsienį parpūnti specialūs vokai su rusiškais užrašais. Nešvariai užlipinti laiškai nesučiunčiami, užsienį, bet grąžinami siuntėjams. Visos pašto siuntos ir užsienį.

SKAITYTOJAI PASISAKO

SKAUTŲ SUSISKALDYMAS

Esu senas skautas ir senas skautų vadovas, kuris buvo skautų eilėse nuo 1929 iki 1948 m. imtinai. Emigracija ir įsikūrimas tokioje Kanados dalyje, kur lietuvių beveik nėra, o jaunimo visiškai nėra, privertė atsistoti neaktyviųjų eilėse, tačiau lietuvių skautų reikalai, jų džiaugsmai ir vargai visada be pertraukos buvo arti mano širdies ir bent per spaudą sečiau ir seku organizacinį gyvenimą ir veiklą.

Man vis atrodo, jog dar ne pėvelu griebtis gelbėjimo priemonių, tik reiktų, kad atsirastų geros valios žmonių, kurie Jūrų Skautijos tarpe, tiek L.S.S. vadovų eilėse. Reiktų užmirti asmenines ambicijas, simpatijas ar antipatijas ir nuodirdžiai pergalvoti, ar yra prasmė betkokiam skaldymui, ar mums yra nedidelė sąjėklė tarp savęs, ar kai mums rūpi jaunimo ateitis ne tik materialiniu atžvilgiu, bet ir tautiniu. Aš žinau daug geros valios asmenų, kurie mielu noru prisidėtų ir padėtų betkokiai tautinei veiklai, bet dauguma jų yra nusivylę tais, kurie tariamai dalyvauja veikloje, bet iš tikrųjų jų tikslas — pamatyti savo parvėdę laikraštįje arba išgirsti pagyrimų savo adresu. Tuo siekdami tie pseudoveikėjai nesiskaito su kitų nuomone, jei ta nuomone nesutinka su jų nuomone. Neuzmirškime, kad mūsų priešai tik trina rankas girdėdami

LIETUVIŠKA MOKYKLA — NE BAUDŽIAVA

(Atkelta iš 3 psl.)

patį aš girdžiu ir namuose.

17 m. mergaitė: "... Jeigu būtų tas nors naujo ir patrauklesnio pačiam mokymui, tai nereikėtų tėvams papirkti vaikus pinigais, kad tik iš šeštadieninę mokyklą eitu."

Tiek iš pasisakymų. I kaiku-rimusi tikrai reikėtų atkreipti dėmesį. Mokytojai yra sunkiai sumedžiojami. Tačiau tie, kurie sutinka mokykloje dirbti, turėtų nepamiršti, kad per 20 metų ir Lietuvoje jaunimas būtų pasikeitęs. Dabar gi tie vaikai auga visai kitame krašte, kitokioje aplinkoje, tad ir mokyimo metodai turi keistis.

Pasisaikymo bandymai

Toronto šeštad. mokykloje dirba keletas jaunų mokytojų. Gal jiems su lietuvių kalba sunkiau, tačiau vaikai pasakoja tėvams, kaip jie noriai mokosi, beveik žaidžiami. Daugelio vaikų žodynas yra nedidelis. Mokytoja pasako anglišką žodį ir klausia, ką tas kitas žodis reiškia lietuviškai.

Tie, kurie žino, pereina į kitą klasę pusę. Nežina lieka sėdėti. Kitą savaitę vaikai jau klausinėja mamą įvairių žodžių, kad tik nereikėtų likti sėdėti toje pusėje. Čia tik mažas pavyzdys, bet jis būdingas.

Vyresniesiems lietuviškos istorijos mokymas būtų daug vaizdingesnis, jeigu ji būtų lyginama su šio krašto istorija. Mokykla apie aiškus ir primityvius Lietuvos. Ar nepanašu į indėnų gyvenimą? Kalbama apie baudžiavos panaikinimą. Kodėl nesugrįžtinti su vergija JAV ir Linkolno, panaikinusiu vergiją? Toks mokymas vaikui pasidarytų patrauklesnis ir tie patys faktai ilgiau liktų mokinio atmintyje.

Aišku, mokytojo darbas nėra lengvas. Dirbant betgi reikėtų pajieškoti įvairių priemonių bei metodų, bet nesitenkinti receptu: "prieš 25 metus buvau mokytoju ir žinau kaip dėstyti." Per 25 metus daug kas pasikeičia.

Lituanistinės mokyklos atlieka didelį vaidmenį, todėl ir mokytojų, ir tėvų, ir visos bendruomenės pareiga tas mokyklas kiek galima tobulinti. V. K.

Haaga.—Olandija 1963 m. eksportavo Kanadon supjaustyto tabako 566 tonas, 1962 m. — 417 tonų. Olandija yra didžiausias supjaustyto ir supukuoto tabako eksportininkas pasaulyje — su 2.951 tona.

..ŠYPSENOS..

Mokykloje Mokytoja: Sunku tikėti, bet mūsų kūne visada dega ugnis. Mokymis: Aš tikiu. Žiemą net dūmai matosi ...

Mūsų krepšininkai

Dvi gimnazistės, eidamos į S. Amerikos lietuvių ir australų krepšinio rungtynes kalbasi: — Aš manau, kad tie krepšininkai — tikriausiai bus panašūs į Beatles. Ar gi gali būti kitoki moderniški vyrai? ...

— Greičiausiai ir Elvis Presley, gal ir Mati panašus, — spėlioja kita. — Juk jie atvykę iš Amerikos!

Pagaliau rungtynių aikštėj pamatysios lietuvių žaidėjus abi nustebo ir sušuko: — Žiūrėkite, nagi jie — kaip visi žmonės! ...

Vilniuje Prancūzų laikraštinkas klausinėja seną vilnietį: — Ar dideli pasikeitimai įvyko Lietuvoje, kai Chruščiovas pradėjo valdyti? ...

— Labai dideli ... — atsakė vilnietis. — Pavyzdžiui, prie Stalino žmonės buvo deportuojami į Sibirą, kur turėjo sunkiai dirbti ir gaudavo tik truputį pavalgyti ... Siandien žmonės vyksta į Sibirą savo noru ...

— Kodėl? — Vilniuje pasidarė blogiau kaip Sibire ...

Parinko Pr. Al.

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE.

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechanikų automobilių pataisymus. Patepinus ir alyvos keitimą. Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Tose pačiose patalpose atliekami body ir dažymo darbai.

Sav. ANTANAS PASKEVIČIUS

VISIEMS JŲSŲ APDRAUDOS REIKALAMS

Prano BARAUSKO

a g e n t ū r a

RO 6-0811 49 CAMEO CRES.
TORONTO 9

or RO 6-0832

Commissioner for Taking Affidavits

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonas: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

W. A. LENCKI,

B.A., L.L.B.

Teisininkas —

advokatas,

notaras

100 ADELAIDE ST. W., Room 107

TELEFONAS EM 6-4182

Toronto

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA —

NEIMAN,

BISSETT &

SEGUIN

Advokatai - Notarai

35 HAYDEN ST., TORONTO

(arti Bloor ir Yonge gatvių)

Tel. istaigos: WA 4-9501

Tel. namų: BE 3-0978

George BEN, B.A.

Advokatas

notaras

1134 DUNDAS ST. W., Toronto 3

Telefonas LE 4-3431

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

DR. E. ZUBRIENE

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2-9 val. vak., antadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9-5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENE

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.

(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

